

UNIVERSITY OF
EASTERN FINLAND

”Ties mitä pitää mukamas tehdä, että lapsesta tulee
normaali”-

Lapsiperheiden arki Helsingin Sanomien artikkeleissa

Iida Makkonen

Kotitalousopettajankoulutus

Itä-Suomen yliopisto

Filosofinen tiedekunta

Soveltavan kasvatustieteen ja

opettajankoulutuksen osasto

26.03.2024

Itä-Suomen yliopisto, Filosofinen tiedekunta

Soveltavan kasvatustieteen ja opettajankoulutuksen osasto

Kotitalousopettajankoulutus

Makkonen, Iida N S: "Ties mitä pitää mukamas tehdä, että lapsesta tulee normaali"-

Lapsiperheiden arki Helsingin Sanomien artikkeleissa.

Pro gradu -tutkielma, 65 sivua, 1 liite (6 sivua)

Tutkielman ohjaaja, Johanna Hokkanen

26.03.2024

Avainsanat: arki, lapsiperhe, media, kehysanalyysi

Lapsiperheiden arki on viime vuosina muuttunut koronapandemian ja lapsiperheisiin kohdistuneiden yhteiskunnallisten uudistusten vuoksi. Lapsiperheet ja arjen "pyöritys" ovat myös julkisessa keskustelussa suosittuja aiheita ja syntyvyyden jatkuva lasku herättää Suomessa laajasti huolta. Se, miten lapsiperheistä puhutaan vaikuttaa kuitenkin merkittävästi asenteisiin lastenhankintaa koskien. Medialla on keskeinen rooli vaikuttaa vallitseviin asenteisiin, sillä ihmiset kuluttavat yhä enemmän eri mediakanavien sisältöjä. Helsingin Sanomat on Suomen suurin uutismedia, minkä vuoksi sen sisältö valikoitui tämän tutkimuksen kohteeksi.

Tämä pro gradu -tutkielma käsittelee lapsiperheiden arkea Helsingin Sanomien artikkeleissa vuosina 2020–2022. Aineistoa haettiin hakusanatoiminnolla sanoilla arki ja lapsiperhe. Aineisto koostui 38 verkkolehden artikkelista, joista analysoitiin niiden otsikoita ja leipätekstiä. Aineistoa analysoitiin teoriaohjaavalla sisällönanalyysillä ja kehysanalyysillä.

Lapsiperheiden arki jäsenyi neljään kehykseen, joita olivat: perheiden monimuotoisuus, toimeentulo, rankka ja intensiivinen arki sekä yhteiskunnan odotukset. Perheiden monimuotoisuuden kehys kuvaa sitä, miten ydinperhenormi on vielä vahvasti läsnä yhteiskunnassa eikä perheiden sekä asumisen moninaisuutta vielä tunnisteta. Toimeentulon kehyksessä taloudellisen tilanteen kuvailtiin vaikuttavan vahvasti perheiden jaksamiseen ja päivittäiseen arkeen. Rankka ja intensiivinen arki kehyksessä lapsiperheiden arkea leimaa vahvasti jaksaminen haasteet, joihin liittyvät epätasa-arvo parisuhteessa, koronapandemian poikkeusaika ja vanhemmuuden sekä parisuhteen muuttuminen lapsen saannin myötä. Yhteiskunnan odotukset kehyksessä lapsiperheiden arkeen kohdistuu paljon paineita ulkopuolelta, minkä syyksi esitettiin yksilö- ja suorituskeskeistä kulttuuria.

University of Eastern Finland, Philosophical Faculty

School of Applied Educational Science and Teacher Education

Institute of Home Economics Teacher Education

Makkonen, Iida N. S.: "Who knows what to do to make a child normal" – Everyday life for families with children in Helsingin Sanomat articles.

Master's thesis, 65 pages, 1 appendix (6 page)

Supervisor: Johanna Hokkanen

March 2024

Keywords: everyday life, family with children, media, frame analysis

In recent years, the everyday life of families with children has changed due to the corona pandemic and social reforms aimed at families with children. Families with children and the 'rounding up' of everyday life are also popular topics in public debate, and the continued decline in the birth rate is a cause of widespread concern in Finland. However, how people talk about families with children has a significant impact on attitudes towards child acquisition. Media plays a key role in influencing prevailing attitudes, as more and more people consume content from different media channels. Helsingin Sanomat is the largest news media in Finland, which is why its content was selected as the subject of this study.

This Master's thesis deals with the everyday lives of families with children in Helsingin Sanomat's articles in 2020-2022. The material was searched using the keyword function with the words everyday life and family with children. The material consisted of articles from 38 online journals, which analyzed their titles and body of text. The material was analyzed using theory-driven content analysis and framework analysis.

The everyday life of families with children was structured into four frameworks: family diversity, livelihood, hard and intense everyday life, and society's expectations. The family diversity framework describes how the nuclear family standard is still strongly present in society and the diversity of families and housing is not yet recognised. Within the income framework, the economic situation was described as having a strong impact on family coping and daily life. The harsh and intense everyday life in the framework of families with children is strongly marked by coping challenges related to inequality in the relationship, the exceptional period of the corona pandemic and changes in parenting and relationships with having a child. Society's expectations within the framework place a lot of pressure on the everyday lives of families with children from outside, which was suggested to be due to an individual and performance-oriented culture.

SISÄLTÖ

1	JOHDANTO	3
2	PERHEARKKI	6
2.1	Arki ja sen tutkiminen	6
2.2	Lapsiperhe.....	10
2.3	Koti ja sen merkitys	11
2.4	Familismi ja individualismi	13
2.5	Parisuhteen epätasa-arvo.....	14
2.6	Lapsiperhearki muutoksessa.....	15
3	MEDIA ARJEN KUVAAJANA.....	19
3.1	Medioituminen ja representaatio	19
3.2	Arjen kehystämisen.....	20
4	TUTKIMUSTEHTÄVÄ JA TUTKIMUSKYSYMYKSET	21
5	AINEISTO JA MENETELMÄT	22
5.1	Tutkimusstrategia ja aineistonhankintamenetelmät.....	22
5.2	Aineiston analyysi	24
5.2.1	Kehysanalyysi.....	25
6	TULOKSET.....	29
6.1	Arjen tematiikka.....	29
6.2	Lapsiperheiden arjen kehykset	32
6.2.1	Perheiden monimuotoisuus -kehys	32
6.2.2	Toimeentulo -kehys	35
6.2.3	Rankka ja intensiivinen arki -kehys	36
6.2.4	Yhteiskunnan odotukset -kehys	40
7	POHDINTA.....	43
7.1	Johtopäätökset.....	43
7.2	Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys	48
7.3	Jatkotutkimusmahdollisuudet	51
8	LÄHTEET	52
9	LIITTEET (6 kpl).....	58

1 JOHDANTO

Sanaan arki liitetään usein keskustelussa vähätteleviä merkityksiä, mutta arjen tutkimus on monin tavoin yhteiskunnallisesti merkittävää. Korvelan ja Nordlundin (2016) mukaan arki ylläpitää hyvinvointia ja tasa-arvoa, mutta toisaalta siihen liittyy myös pahoinvointia ja eriarvoistavia käytäntöjä lisääviä tekijöitä. Yhteiskunnalliset muutokset, kuten perhevapaiden uudistukset näkyvät käytännön lapsiperhearjessa vähän, sillä naiset tekevät yhä suurimman osan kotitöistä (Attila, Pietiläinen, Keski-Petäjä, Hokka & Nieminen, 2017; Sihto, Lahti, Elmgren & Jurva, 2018). Arjen tutkimuksen tärkeys korostuu siinä, että median välittämää tematiikkaa ymmärtämällä voidaan ymmärtää laajemmin yhteiskunnassa vallitsevia normeja.

Kodin arkea on Helsingin sanomien artikkeleissa tutkinut Julku (2017) pro gradu -tutkielmassaan, jossa tutkittavat artikkelit olivat ilmestyneet vuosina 2005–2015. Keskeisenä tutkimustuloksena oli, että kodin arki näyttäytyy kiireisenä kamppailuna sosiaalisten suhteiden ja taloudellisten asioiden välillä. Repo (2009) on väitöskirjassaan tutkinut lapsiperheiden arkea rahan, työn ja lastenhoidon näkökulmasta. Tutkimuksen keskeisenä tuloksena oli, että vanhemmat tasapainottelevat työn ja perheen välillä ja arkea eletään myös osittain ristiriitaisten kulttuuristen odotusten keskellä. Pahtaharju (2022) on tutkinut pro gradu -tutkielmassaan diskurssianalyysin keinoin koronapoikkeusaikana julkaistuja perhe-elämästä kertovia podcasteja. Pahtaharju on tiivistänyt tutkimuksensa tulokset kolmeen diskurssiin, jotka olivat: velvollisuusdiskurssi, selviytymisdiskurssi ja yhteisöllisyysdiskurssi. Lee, Chin ja Sung (2020) ovat tutkineet sosiaalisen median kautta koronapandemian vaikutusta perhe-elämään ja perheiden hyvinvointiin korealaisissa perheissä. Tutkimuksen keskeisenä tuloksena perheiden taloudellinen hyvinvointi on ollut uhattuna työpaikkojen menetyksen ja pienempien tulojen vuoksi, mikä on heijastunut suoraan myös perheiden henkiseen hyvinvointiin.

Kotitaloustieteen keskeinen tutkimuskenttä on ollut jo Haverisen (1996) mukaan arki ja sen rakentuminen. Lähivuosina arkea on kotitaloustieteen näkökulmasta tutkittu kuitenkin vähän ja median rakentamaa kuvaa arjesta vielä vähemmän. Kotitaloustieteessä kotitalouden toiminnan

tarkastelussa tulisi ottaa huomioon yksilöiden, perheen sekä yhteiskunnan näkökulma. Kodin arki ulottuu myös kodin ulkopuolelle, sillä kodit ovat vuorovaikutuksessa niin ulkopuolisen ympäristön kuin kulttuurisen muutoksen kanssa (Haverinen, 1996; Korvela & Tuomi-Gröhn, 2014). Yhteiskunnan ja kotien digitalisoituessa perheet etsivät yhä enemmän arkeensa tukea verkosta, jolloin myös median vaikutus perheiden päivittäiseen arkeen on huomattava. Lapsiperheiden arkeen ja perheiden hyvinvointiin vaikuttavat tällä hetkellä monet tekijät, kuten toimeentulo ja työn ja perheen yhdistäminen. Arjen tutkimus on kotitaloustieteelle merkittävää, sillä sen avulla saadaan tietoa siitä, mitä ihmisten päivittäisessä elämässä tapahtuu. Toisaalta tämän tutkimuksen avulla saadaan myös tärkeää tietoa siitä, millaisia asenteita ja normeja mediassa ja laajemmin yhteiskunnassa on lapsiperheitä ja arkea koskien.

Sanat ankea ja tylsä kuvaavat usein mielikuvia lapsiperhearjesta. Väestöliiton vuoden 2017 perhebarometri puoltaa tätä näkemystä, sillä nuoret aikuiset lykkäävät lasten hankkimista, koska lapsiperheariki nähdään ankeana (Rotkirch, Tammissalo, Miettinen & Berg, 2017). Oma kiinnostukseni lapsiperheiden arjen tutkimukseen liittyy yleisesti yhteiskunnassa olevaan käsitykseen, jonka mukaan lapsiperheiden arki on vaikeuksista selviytymistä. Arki on monimutkainen ilmiö ja medially on suuri valta muokata sitä tietyntylaiseksi. Tämän tutkimuksen avulla pyritään saamaan ajankohtaista tietoa siitä, mihin teemoihin arkea liitetään ja minkälaista kuvaa lapsiperheiden arjesta nykyään luodaan. Tarkastelemani artikkelit ovat ilmestyneet vuosina 2020–2022, joka käsittää myös ajan, jolloin elettiin koronaviruspandemian keskellä. Poikkeusolojen aikana ihmiset viettivät paljon aikaa kodeissaan ja eristäytyivät niin yhteiskunnan palveluista kuin myös lähisuhteista. Tutkimukseen valikoituneet artikkelit ilmentävät siten myös tämän ajanjakson poikkeuksellista arkea lapsiperheissä.

Tämän tutkimuksen tarkoituksena on selvittää, millaisia teemoja lapsiperheiden arkeen yhdistetään Helsingin Sanomien verkkolehden artikkeleissa ja millaisen kuvan media luo lapsiperheiden arjesta. Laadullisen tutkimuksen aineistona ovat Helsingin Sanomien artikkelit, joissa mainitaan sanat arki ja lapsiperhe. Helsingin Sanomat on Suomen laajalevikkaisin sanomalehti ja sitä lukee viikoittain yli puoli miljoonaa suomalaista (Media Audit Finland, 2023), minkä vuoksi kyseisen lehden verkkoartikkelit valikoituivat tämän tutkimuksen aineistoksi.

Luvussa kaksi käsitellään aikaisempaa tutkimustietoa arjen tematiikkaan ja lapsiperheiden arkeen liittyen. Teoreettisessa viitekehyksessä käsitellään lapsiperheitä ja arkea koskevia käsitteitä sekä aikaisempaa tutkimusta aiheeseen liittyen. Kolmannessa luvussa kuvataan mediaa ja kehystämistä tämän tutkimuksen aiheeseen peilaten. Neljännessä luvussa esitellään tutkimustehtävä ja tutkimuskysymykset. Luvussa viisi kuvataan tutkimuksen aineistoa ja sen analysoinnin menetelmiä sekä annetaan esimerkki analyysin etenemistä. Kuudennessa luvussa kootaan tutkimuksen keskeiset tulokset, joita havainnollistetaan suorilla lainauksilla aineistosta. Seitsemännessä luvussa tiivistetään keskeisimmät tutkimustulokset yhdistämällä ne aikaisempaan tutkimustietoon, pohditaan tutkimuksen luotettavuutta ja eettisyyttä sekä jatkotutkimusmahdollisuuksia.

2 PERHEARKI

Tämän luvun ensimmäisessä osassa perehdytään arkeen ja arjen hallintaan aikaisempien tutkimusten kautta. Luvun toisessa osassa käsitellään lapsiperhettä nyky-yhteiskunnassa ja kolmannessa osassa syvennytään kotiin arjen ympäristönä. Neljännessä osassa paneudutaan familismiin ja individualismiin nyky-yhteiskunnassa. Viidennessä osassa käsitellään epätasa-arvoa parisuhteessa ja lapsiperheessä ja kuudennessa osassa syvennytään arjessa tapahtuneisiin muutoksiin lähivuosina sekä siihen, miten COVID-19 viruksesta johtuva poikkeusaika vaikutti lapsiperheiden arkeen.

2.1 Arki ja sen tutkiminen

Arkea on aiemmissa tutkimuksissa yritetty käsitteellistää monista eri näkökulmista, mutta sen käsitteellistäminen on osoittautunut vaikeaksi. Arki itsessään on sekä teoreettinen käsite että kokemus ja on myös paljon pohdittu, onko sitä edes mielekästä käsitteellistää. Suomessa sanaan arki liitetään usein rutiininomaisuus ja tavallisuus ja arki erotetaan vahvasti pyhäpäivistä, kun taas englanninkielinen sana "everyday life" viittaa jokapäiväiseen elettyävään elämään (Heinonen, 2012; Haverinen & Saarilahti, 2009). Korvelan ja Tuomi-Gröhnin (2014) mukaan arjen käsite on moniulotteinen eikä sen tarkoituksena ole rajata arkea kotielämän ja työn välillä, kodin ja julkisen elämän välillä tai käytännön toimien ja luovan henkisen työn välillä. Arkea tulisi kuvailla enemmänkin jokapäiväiseksi, jota ihmiset tekevät päivittäin ja johon kuuluu eräänlainen sykliisyys. Arkea käsiteltäessä puhutaan usein myös arjen tuottamisesta. Arki ei kuitenkaan rajoitu pelkästään kotiympäristön arkisiin askareisiin, vaan se syntyy ihmisten päivittäisten toimien ja yhteiskunnallisten rakenteiden välisestä suhteesta (s.17).

Arjen tutkiminen on osoittautunut haastavaksi, sillä arjen hetket, tilanteet ja käyttäytyminen muuttuvat nopeasti. Arjessa tunnistetaan yleisesti erilaisia päivärytmejä ja rutiineja, joiden avulla se jäsentyy, mutta käytännössä arki toteutuu ja muuntautuu jokaisessa perheessä omanlaiseksi (Korvela & Rönkä, 2014). Felskin (1999–2000) mukaan arki näyttää olevan kaikkialla, mutta ei missään ja arjelle rajojen antaminen sekä sen tunnistaminen on haastavaa. Arkielämään liittyy

myös vahva elementti tavallisuudesta ja sen jokapäiväisyydestä. Siihen mielletään kuuluvan rutiinimuotoinen työ, matkustaminen ja vapaa-aika yhdistettynä kodin toimintaan (s.78).

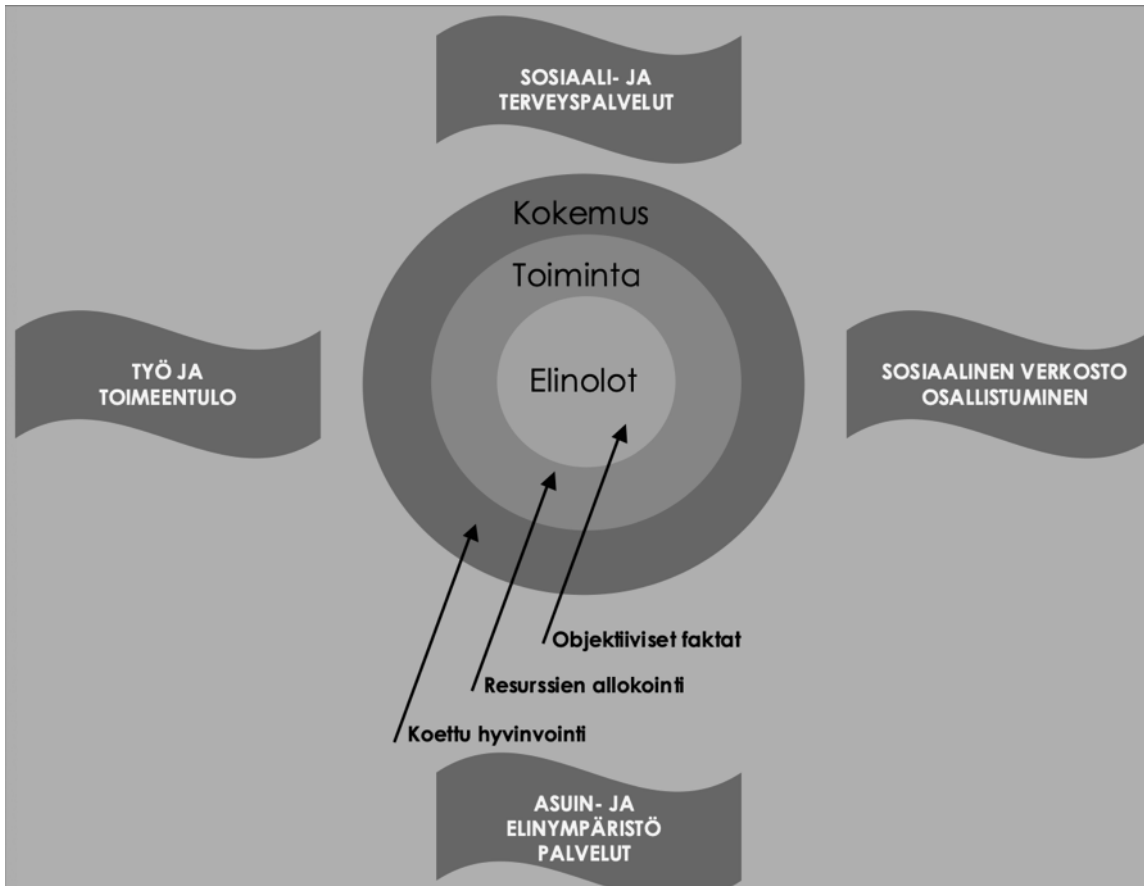
Haverinen (1996) on kiteyttänyt kotitalouden toiminnan tavoitteeksi arjen hallinnan, jossa arki nähdään moniulotteisena. Siihen on nähty liittyvän vuorovaikutussuhde sekä ympäristön, että materiaalisen ja sosiaalisen elämän kanssa (s.9). Haverisen ja Saarilahden (2009) mukaan arjen hallinta on aineellisen ja inhimillisen vuorovaikutuksen yhteenkietouma ja kotitalouden toiminnan tavoitteellinen prosessi (s.70). Hallinta-käsitteeseen liittyy kuitenkin myös ristiriita, sillä täysin hallittavaa arkea ei ole olemassakaan. Toisaalta kaikkiin tilanteisiin, joita arjessa tulee vastaan, ei pysty valmistautumaan eikä niitä pysty hallitsemaan. Arjen hallinta nähdään kuitenkin tavoiteltavana ja sen puuttuminen koetaan ongelmalliseksi. Arjen hallintaa tarkasteltaessa onkin keskeistä määritellä, mitä hyvällä arjella tarkoitetaan (Korvela & Nordlund, 2016, s.7).

Arjen hallintaan liitetään useissa tutkimuksissa rutiinit (Terävä & Böök, 2018; Korvela, Holmberg, Jonsson & Kupiainen, 2009; Korvela, 2003; Spagnola & Fiese, 2007). Rutiineja pidetään turvallisuutta ja ennakoitavuutta luovina päivittäin toistuvina arjen rytmittäjinä. Toisaalta niiden avulla voidaan hallita myös perheen ajankäyttöä. Korvela (2003) on tutkinut arjen rytmisyyttä videoaineistoa aineistolähtöisesti analysoimalla ja havainnut arkipäivän koostuvan erilaisista ajallisesti toistuvista vaiheista eli sekvensseistä. Tutkimuksen mukaan arkipäivien sekvenssirakenne toistuu päivittäin lähes samanlaisena ja samaa elämänvaihetta elävissä perheissä rakenne on hyvin samankaltainen. Lapsiperheiden arjessa säännöllisesti toistuvat rutiinit helpottavat haastavien tilanteiden ennakoimista ja kohtaamista, kuten aamuheräämisiä (Terävä & Böök, 2018; Korvela & Tuomi-Gröhn, 2014). Korvelan ym. (2009) mukaan on kuitenkin yhä enemmän perheitä, joiden arjesta puuttuu selkeä rakenne ja säännönmukaisuus. Lapsen tasapainoisen kehityksen kannalta arjessa tulisi olla tarpeeksi säännönmukaisuutta esimerkiksi uneen ja ruokailuun liittyen. Säännönmukaisuuden ja rutiinien puuttuminen voi vaikuttaa lapsen sosiaalisiin taitoihin, sosiaaliseen tilannetajuun ja voi lisätä ongelmakäyttäytymistä (s.104). Tässä tutkimuksessa arki ymmärretään Korvelan ja Tuomi-Gröhnin (2014) määritelmän mukaan moniulotteiseksi ja myös kodin ulkopuolelle ulottuvaksi toiminnaksi, joka myös muuttuu perhe-

elämän eri muutosvaiheissa. Arki ei ole muuttumatonta ja täysin automatisoituja rutiineja, vaan pitää sisällään päivittäin ongelmanratkaisua ja neuvottelua perheenjäsenten välillä.

Raijaksen (2008b) mukaan arjen keskeinen tavoite lapsiperheissä on saada lasten tarpeet tyydytettyä ja taata heidän hyvinvointinsa. Hyvinvointi koostuu niin perheen omista voimavaroista, kuin myös yhteiskunnan ja ympäristön tuottamista hyödykkeistä. Hyvinvoinnilla tarkoitetaan moniulotteista ja ajassa muuttuvaa ilmiötä, joka muodostuu pääsääntöisesti kolmesta osa-alueesta, joita ovat aineellinen hyvinvointi, terveys ja sosiaaliset suhteet. Hyvinvointi on läsnä ihmisten päivittäisessä arjessa ja ihmisten yhä etenevässä määrin kasvava yksilöllisyys haastaa hyvinvoinnin yleistä näkemystä (s.13). Arkea tutkitaankin hyvinvointia tuottavien toimintojen näkökulmasta ja nämä toiminnot ja niihin liittyvät valinnat jäsentävät ihmisten arkea (s.22).

Raijaksen (2008b) arjen hyvinvoinnin tutkimuksen viitekehyksen mukaan ympäröivä yhteiskunta rakenteineen, kuten luonto, kulttuuri ja instituutiot luovat puitteet ihmisten olemassaololle ja päivittäiselle toiminnalle. Hyvinvoinnin-mallin ympyrän kehällä ovat ihmisten elinolot, toiminta ja kokemukset. Sisimpänä objektiivisesti mitattavat tekijät, kuten asuinpaikka, tulot ja kotitaloustyyppi, jotka toimivat ihmisen hyvinvoinnin perustana (s.13). Resursseiksi luokitellaan tulot ja varallisuus, taidot ja tiedot, terveys ja sosiaalinen pääoma. Ympäristö määrittelee resurssien määrää, hallintaa ja mahdollisuutta niiden hyödyntämiseen. Resurssien jakautumisella esimerkiksi useamman henkilön kotitaloudessa on vaikutusta yksilön hyvinvoinnin kokemukseen (s.14). Ajankäytön jakautuminen lapsiperheessä on tästä hyvä esimerkki. Raijaksen (2008b) tutkimuksessa tarkastelu kohdistuu yksilöön, vaikka tiedostetaan myös ympäröivän yhteisön vaikutus. Arjessa ihminen on tiiviissä vuorovaikutuksessa niin mikroympäristön kuin myös makroympäristön rakenteiden kanssa, jonka vuoksi on tärkeää tarkastella arkea myös ulkopuolelta (s.15). Tässä tutkimuksessa arkea tarkastellaan median näkökulmasta, mutta toisaalta aineistossa on myös lapsiperheiden omia kokemuksia eli subjektiivista hyvinvoinnin kokemusta.

KUVIO 1. Arjen hyvinvoinnin tutkimisen viitekehys (Raijas, 2008b)

2.2 Lapsiperhe

Tilastokeskus (i.a.) määrittelee lapsiperheen perheeksi, jossa on vähintään yksi alaikäinen lapsi. Perhettä on määritelty myös historian saatossa jääkaappimetaforan avulla, jossa perheeseen kuuluvat ne, jotka syövät samasta jääkaapista ja joilla on keskenään sukulaissuhde.

Lapsiperheen määritelmä on kuitenkin muuttunut muun yhteiskunnan kehittymisen mukana ja yhtä suoraa määritelmää sille on vaikeaa antaa. Perheiden muodot ovat moninaistuneet ja 1950–1960-luvun ydinperhemalli on muuttanut muotoaan avioerojen ja uusperheiden yleistyessä 1990–2000-luvulla (Korvela & Tuomi-Gröhn, 2014). Tämän kehityksen myötä myös yhden vanhemman perhemuoto on yleistynyt, mutta toisaalta on yhä enemmän perheitä, joissa on myös useampia vanhempia. Tässä tutkimuksessa lapsiperhe nähdään käsitteenä, joka pitää sisällään kaikki ne perhemuodot, joissa on vähintään yksi alle kouluikäinen lapsi tai lapsia.

Perheeseen kuuluu yleensä vaihteleva määrä perheenjäseniä ja yksiselitteistä määritelmää perheenjäsenelle on mahdotonta antaa perheiden moninaisuuden vuoksi. Perhesuhteita määritelläänkin usein tunteiden kautta ja joissakin kulttuureissa rakkauden ja välittämisen kautta (Terävä & Böök, 2018, s.86). Tunteet ovat keskeinen osa perheympäristöä, sillä ne ohjaavat perhesuhteiden syntymistä, muokkaavat niitä ja joskus katkaisevat suhteita (Peltola, 2018, s.107). Tunteet ja tunne-elämä ovat perheessä esillä, sillä perhesuhteet ovat yleensä muita ihmissuhteita pysyvämpiä ja tunteiden kirjo näkyy erityisesti läheisimmissä suhteissa. Tunteet vaikuttavat myös yhä enemmän perhe-elämän määrittelyyn, sillä perinteisestä perheajattelusta on siirrytty perheajatteluun, jossa perheenkuuluvuutta ei määritellä enää sukulaissuhteella. Kanadalaiset perhetutkijat Wright ja Leahey (2013) ovatkin määritelleet perheeseen kuulumisen seuraavasti: ”Perheeseen kuuluvat ne, jotka siihen sanovat kuuluvansa”. Vanhemmuus rakentuu perheissä yhä enemmän eletyn arjen mukaan ja erilaisia perhemuotoja on paljon.

Monimuotoiset perheet -verkosto pyrkii yhdenvertaistamaan perheitä yhteiskunnassa ja korostamaan ajatusta, että jokainen perhe voi olla itsestään ylpeä. Verkostossa esitellään erilaisia perhemuotoja, joita ovat muun muassa yhden vanhemman perheet, leskiperheet, kaksos- tai kolmosperheet, uusperheet, sateenkaariperheet, sijaisperheet, tahattomasti lapsettomat, lapsikuolemaperheet, kahden kulttuurin perheet ja adoptioperheet. Verkoston

mukaan monimuotoisten perheiden hyvinvointia tukemalla voidaan tukea koko yhteiskunnan hyvinvointia ja perhepolitiikkaa (Monimuotoiset perheet, n.d.).

2.3 Koti ja sen merkitys

Koti määritellään kielitoimiston sanakirjan (i.a.) mukaan yhden tai useamman ihmisen vakinaiseksi asunnoksi. Koti käsitteen yhteydessä puhutaan myös usein asumisesta. Raijas (2008a) on määritellyt omassa kodin merkitystä hyvinvoinnille käsittelevässä artikkelissaan asumisen ihmisen elämisen, kokemisen ja tekemisen muodostamaksi kokonaisuudeksi, mikä sijoittuu johonkin fyysiseen paikkaan (s.118). Koti on olemassa ihmisille kolmella eri tasolla, joita ovat fyysinen, henkinen ja sosiaalinen. Koti on toisaalta paikka rauhoittumiseen ja lepäämiseen, mutta toisaalta siihen liittyy erilaisten toimintojen suorittamista (s.129).

Kodin merkitys muuttuu ihmisen elämänvaiheiden mukana. Koti on luonnollisesti merkittävä osa lapsiperheiden arkea, sillä perheenjäsenten yksilölliset arjet yhdistyvät usein kodin seinien sisällä yhteiseksi koko perheen arjeksi. Raijas (2008a) on todennut kodin yhdeksi tärkeimmistä paikoista ihmisen hyvinvoinnille, sillä kotiin liittyy arjen toimintojen lisäksi keskeisesti oleilu ja lepääminen. Koti koetaan myös useiden tutkimusten mukaan turvapaikaksi ja erilaisten tunteiden näyttämisen tilaksi (Yalçın & Düzen, 2020; Pahtaharju, 2022). Kotona oleminen ei kuitenkaan rajoitu päivittäisiin arjen toimiin vaan ulottuu ja kiinnittyy osaksi ympäröivää yhteiskuntaa. Aikaa vietetään julkisilla paikoilla, kuten ravintoloissa ja vuorovaikutuksessa naapuruston kanssa. Kotona olemisen tunne merkitsee osallistumista ja sisällyttämistä ja se tarkoittaa, että juuret ovat tietyssä paikassa, jossa on muistiverkko. Yalçının ja Düzenin (2020) mukaan koti, kodinhoito ja kodeissa koetut tunteet vaikuttavat siten siihen, kuinka ihmiset sopeutuvat kriiseihin, kuten COVID-19-pandemiaan ja sen jälkeisiin seurauksiin (s.674). Perheenjäsenten välillä koti on kuitenkin tila, jossa suhteita kehitetään, neuvotellaan ja luodaan yhteisiä käytäntöjä. Koti voi olla myös osalle paikka, jonne liittyy negatiivisia kokemuksia, kuten velvollisuuksia, vastuuta ja pakottamista (s.675).

Perhesuhteiden moninaisuus kulkee käsi kädessä asuinpaikkojen eli kotien moninaisuuden kanssa. Monipaikkainen asuminen kuvaa läheissuhteiden ja kotien moninaisuutta, erillisyyttä ja vaihtuvuutta. Forsbergin ja Ritala-Koskisen (2018) mukaan monipaikkaisella asumisella tarkoitetaan arjen rakentumista kahden tai useamman asuinpaikan välillä. Lapsilla voi vanhempien eron jälkeen olla samanaikaisesti useita koteja, lähivanhemman pääasiallinen koti sekä etävanhemman toinen koti tai vaihtoehtoisesti kaksi samanarvoista kotia vuoroasumisen muodossa. Muista Euroopan maista poiketen Suomessa erotaan verrattain paljon, sillä arviolta noin 30 000 lasta kokee vuosittain vanhempien avio- tai avoeron (s.5–6). Yhä useammat vanhemmat jakavat eron jälkeen huoltajuuden ja lasten asuminen tapahtuu vuoroasumisen muodossa tasavertaisesti molempien vanhempien luona esimerkiksi vuoroviikoin. Vuoroasumiseen kahden kodin välillä liittyy kuitenkin myös haasteita, sillä lapsen täytyy elää kahden kodin arkea erikseen, että suhteessa toisiinsa. Perhe on jakautunut eron vuoksi kahtia, mutta lapset kytkevät perheen osat toisiinsa kuulumalla kahteen erilliseen perheeseen sekä vaihtamalla asuinpaikkaa kahden kodin välillä (s.18). Vuoroasuminen ei kuitenkaan aina liity eroon, vaan esimerkiksi useamman vanhemman perheissä ja kumppanuusvanhemmuudessa lapsella tai lapsilla voi olla yhtä aikaa useampi koti. Forsbergin (2018) mukaan koti ja perhe voivat olla lapsen elämässä toisistaan erillisiä ja vaihtuvia.

Kodin merkitys muuttui COVID-19 pandemian aikana yhteiskunnallisesti merkittävästi, kun kodin rajat laajenivat valtavasti sisäänpäin. Ihmiset viettivät aikaa aiempaa enemmän kotonaan ja kodeista tuli myös työ- ja opiskeluympäristöjä. Yalçın ja Düzen ovat tutkineet (2020) kodin merkitystä ennen pandemiaa ja sen aikana Turkissa. Tutkimuksen mukaan kodin suosituimmat myönteiset ominaisuudet olivat turvallisuus ja tuttuus. Pandemian koettiin kuitenkin vaikuttavan kodin merkityksellisyyden kokemukseen yhtä aikaa niin positiivisesti kuin negatiivisesti. Arki koettiin tylsänä ja kotitöiden määrän koettiin kasaantuneen, mutta toisaalta koti koettiin tärkeäksi turvapaikaksi (s.674). Tutkimuksessa tuotiin myös esille alueellisten ja kulttuurillisten erojen merkitys kodin merkityksellisyyden kokemuksissa. Kulttuureissa, joita kutsutaan niin sanotusti kontaktikulttuureiksi, ollaan läheisessä ja suuremmissa vuorovaikutuksessa ja kosketetaan toisia enemmän. Italian kaltaisissa maissa, joissa kontaktikulttuuri on vallitseva, viranomaisilla oli vaikeuksia pahimman pandemia-ajan aikana saada ihmiset pysymään

kodeissaan, kun taas kontaktittomissa maissa, kuten Saksa, ihmiset noudattivat sääntöjä ja suosituksia paremmin (s.674).

2.4 Familismi ja individualismi

Familismin ja individualismin välillä on kautta historian ollut vastakkainasettelua. Familistinen perhekäsitys painottaa perhekeskeisyyttä, sillä siinä solmittuja suhteita pidetään sitovina ja virallista avioliittoa pidetään tärkeänä. Lapset nähdään familistisessä perhekäsityksessä itsekeskeisyyttä vähentävinä ja kotiäitiyttä ihannoidaan (Korvela & Tuomi-Gröhn, 2014, s.12). Individualismissa taas keskeistä on yksilön vapaus ja vapautteen liittyä aikuisiän naimattomuus, pieni lapsiluku ja avoliittojen ja avioerojen yleisyys. Individualistien mukaan ihminen voi rakastua elämänsä aikana useampaan kertaan eikä avioeroja pidetä paheksuttavina. Pientä lapsilukua ihannoidaan, sillä sen koetaan mahdollistavan vanhempien intensiivisemmän huomion lapsille. Työssäkäynti nähdään individualismissa molempien vanhempien oikeutena ja sitä myös tuetaan eri keinoin (s.12). Jallinoja on (2006) tutkinut familismia Helsingin Sanomien artikkeleissa 2000-luvun vaihteessa ja huomannut perheaiheisen kirjoittelun lisääntyneen ja muuttuneen perheystävällisempään suuntaan. Hän määrittelee perhemyönteisyyden familismin ideologiaksi, jonka keskiössä on hyvä vanhemmuus ja kotiäitiys. Tutkimuksessa nostettiin esille myös moderni familismi, joka on familismia joustavampi ideologia, jossa perheen äiti voi käydä töissä ja vanhemmuus nähdään siinä tasa-arvoisempana (s.24–25).

Perheen ja lähisuhteiden merkitystä on tutkittu paljon. Yhteiskunta ja ympärillä oleva kulttuuri kannustavat yhä etenevässä määrin yksilöllistymisen suuntaan, mutta toisaalta perheet itsessään eivät ole häviämässä eikä perhesuhteisen merkitys ole kokonaan kadonnut. Yksilöiden valinnanvapaus ja yksilölliset päätökset omaan perhe-elämään liittyen ovat kasvaneet sekä myös tunteiden rooli päätöksien teossa on aiempaa suurempi (Jokinen & Mikats, 2018, s.49). Suhteiden kestoa myös määritellään tunteiden kautta. Jokisen ja Mikatsin (2018) mukaan voitaisiin sanoa, että suhde kestää niin kauan kuin siihen liittyy myönteisiä tunteita. Tunteiden lisäksi suhteita voi kuitenkin sitoa myös velvollisuus ja perinteet. Terävän ja Böökin (2018)

mukaan hyvä perhe-elämä voi parhaimmillaan kannatella ja luoda turvaa, positiivisia kokemuksia ja auttaa jaksamaan arjessa.

2.5 Parisuhteen epätasa-arvo

1990-luvun alussa länsimaissa naiset siirtyivät työelämään ja pystyivät huolehtimaan taloudellisesti itsestään. Kehityksen myötä ravisteltiin sukupuolittuneita käytäntöjä arjen ja kodin hoitamiseen liittyen ja siirryttiin parisuhteissa askel tasa-arvoisempaan ja keskinäistä neuvottelua vaativaan suuntaan (Sihto, Lahti, Elmgren & Jurva, 2018, s.268). Sihdon ym. (2018) mukaan perhesuhteissa on kuitenkin hyvin tiukassa sukupuolittuneita käytäntöjä. Naisten vastuulle jää yhä pitkälti perheen kotityöt, lastenhoidon ja parisuhteen hoitamisen lisäksi. Kotitöiden epätasainen jakautuminen on yksi eniten erimielisyyksiä aiheuttavista tekijöistä perheissä, joka johtaa myös naisten suurempaan tyytymättömyyteen parisuhteessa (s. 268.) Lammi-Taskulan ja Karvosen (2014) lapsiperheiden hyvinvointia käsittelevän tutkimuksen mukaan kotitöiden jakautumiseen vaikuttaa vahvasti lapsen saaminen. Kotitöiden jakautumisen koettiin olevan tasaisempaa ennen lapsen syntymää, jonka vuoksi myös vanhempien riski eroon on korkeimmillaan lapsen ensimmäisten ikävuosien aikana. Tutkimuksen mukaan isät olivat parisuhteisiinsa tyytyväisempiä kuin äidit, ja tyytymättömyyttä parisuhteissa aiheutti äitien mielestä yhteisen ajan puute puolison kanssa. Perheen ja parisuhteen hyvinvointia tuki tutkimuksen mukaan kotitöiden ja lastenhoidon tasapuolinen jakautuminen puolisoitten kesken (s.16).

Tilastokeskuksen ajankäyttötutkimuksen (2022) mukaan koti- ja ansiotöihin käytetty kokonaistyöaika on miehillä ja naisilla lähes yhtä suuri vuosina 2020–2021. Tutkimuksen mukaan miehet käyttävät enemmän aikaa kotitöihin kuin koskaan aikaisemmin historiassa ja samalla heidän ansiotöihinsä käytetty aika on vähentynyt. Myös miesten lastenhoitoon käytetty aika on lisääntynyt. Yhdysvaltalainen perhetutkija Walzer on vuonna 1996 tutkinut metatyötä erityisesti pikkulapsiperheissä ja hänen mukaansa metatyötä tekevät perheissä ensisijaisesti äidit. Hän jakaa tämän metatyön eli kodin ajatustyön kolmeen osa-alueeseen, joita ovat huolehtiminen, kuten neuvola-aikojen varaaminen, informaation prosessoiminen, johon kuuluvat kasvatukseen

liittyvään kirjallisuuteen perehtyminen sekä niistä saatavan tiedon välittäminen toiselle osapuolelle sekä kodin työnjaon organisointi, joka viittaa kotitöiden organisoimiseen sekä esimerkiksi kodin puhtaanapidon huomioimiseen. Waltezin (1996) mukaan olisi keskeistä kiinnittää huomiota konkreettisesta kotitöiden tarkastelusta enemmän ajatustyöhön eli tehdä näkyväksi arjessa tapahtuvia neuvotteluja ja toisaalta myös tunteita (s. 219).

Kotitöiden epätasaista jakautumista on tutkittu myös Suomessa. Raijaksen ja Sallion (2012) arjen ristiriitoja pikkulapsiperheissä käsittelevässä tutkimuksessa havaittiin, että kotitöiden tekeminen ja jakaminen aiheuttaa vanhempien välillä paljon ristiriitoja etenkin pikkulapsiarjessa, jolloin opetellaan uusia toimintatapoja uudessa elämänvaiheessa. Ristiriitoja aiheutti erityisesti puolisoitten näkemuserot perheen roolimalleista. Sosiaali- ja terveysministeriön tasa-arvobarometrin (2017) mukaan vastuu kotitöistä on edelleen naisilla, joka aiheuttaa erimielisyyksiä parisuhteissa (Attila, ym., 2017). Erimielisyydet taas aiheuttavat suhteessa helposti tulehtuneen ilmapiirin, joka lisää entisestään vanhemman jo olemassa olevaa uupumusta. Tasa-arvobarometrissa (2017) on kuitenkin nähtävissä, että miesten asema perheitä koskeissa palveluissa, kuten neuvoloissa ja päivähoitossa ei ole yhtä hyvä kuin naisten (s.27). Tasavertaiseen vanhemmuuteen vaikuttavat edelleen vahvasti yhteiskunnassa vallitsevat normit ja asenteet.

2.6 Lapsiperheiden muutoksessa

Lammi-Taskulan ja Karvosen (2014) mukaan hyvinvointierot näkyvät myös lapsiperheiden elämässä vaikka suurin osa perheistä voi hyvin. Lapsiperheiden hyvinvointiin liittyvät puutteet ovat ylisukupolvisia. Vanhemman menehtyminen, sairastuminen tai mielenterveyden ongelmat ovat yhteydessä lasten myöhempään hyvinvointiin ja mielenterveyden ongelmiin (s.18). Taloudelliset vaikeudet ovat yksi keskeisimmistä lapsiperheiden arkea kuormittavista tekijöistä. Suurin osa suomalaisista lapsiperheistä on keskituloisia, mutta lapsiköyhyys on jatkuvasti kasvamaan päin. Lammi-Taskulan ja Karvosen (2014) mukaan toimeentulonsa kanssa vaikeuksia on eniten yksinhuoltaja- ja monilapsisissa perheissä. Taloudellisten vaikeuksien lisäksi kiireen ja ajanpuutteen on havaittu kuormittavan lapsiperheiden arjessa jaksamista. Etenkin

pikkulapsivaiheessa työn ja perheen yhteensovittamisen on havaittu aiheuttavan puolisoitten välille erimielisyyksiä sekä paineita (Terävä & Böök, 2018; Lammi-Taskula & Karvonen, 2014). Taloudellisten vaikeuksien lisäksi sosiaalisissa suhteissa on todettu olevan eroa eri perhemuotojen välillä. Jokisen ja Mikatsin (2018) mukaan yhden vanhemman perheissä, uusperheissä ja sijoitettujen lasten perheissä riideltiin enemmän kuin ydinperheissä. Sosiaalisissa suhteissa olevien haasteiden lisäksi perhemuodolla oli myös vaikutusta lasten harrastuksiin. Ydinperheissä taloudelliset ja ajalliset resurssit ovat paremmat, mitä muissa perhemuodoissa, jolloin myös lasten harrastuksiin voidaan panostaa enemmän (s. 60–61).

Vanhemmuus on kokenut viime vuosikymmeninä suuria muutoksia, sillä vanhemmat osallistuvat enemmän ja intensiivisemmin, joka on johtanut osittain myös liialliseen suojeluun ja optimointiin. Roskamin, Arikamin, Aguiarin ja Avalossen (2020) mukaan suomalaiset vanhemmat kuuluvat maailman uupuneimpien joukkoon. Vanhempien uupumus näyttäytyy voimakkaana väsymyksenä, emotionaalisena etäisyytenä lapsista, nautinnon ja tehon menetyksenä sekä kontrastierona aiempaan vanhemmuuteen (s.2). Vanhemmuuden normit ja käytännöt vaihtelevat kuitenkin eri maiden ja kulttuurien välillä, joka vaikuttaa myös vanhempien uupumuksen kokemukseen eri puolilla maailmaa. Tutkimuksen mukaan syy vanhempien uupumukselle löytyy kulttuurien yksilökeskeisyydestä ja yksilökeskeisissä kulttuureissa vallitsevasta yksin pärjäämisen oletuksesta. Vanhemmuus nähdään eräänlaisena kilpailuna ja siihen kohdistuu paljon odotuksia. Mikäli ei täytä näitä odotuksia vanhempi voi kokea huonommuuden tunnetta sekä epäonnistumista. Yhteisökeskeisessä yhteiskunnassa vanhemmuutta jaetaan ja kasvattamiseen osallistuu ihmisiä lähipiiristä koko sukuun. Yhdeksi ratkaisuksi vanhempien uupumisen ehkäisemiseksi esitetäänkin sosiaalisten verkostojen vahvistamista perheiden ympärillä, joka auttaisi vähentämään uupumusta erityisesti yksilökeskeisissä maissa (s.17).

Halonen, Rintala, Sorkkila, Rönkä ja Aunola (2021) ovat tutkineet Vanhemmuuden voimavara- ja kuormitustekijät -tutkimushankkeessa (VoiKu) vanhemmuuteen liittyviä ihanteita ja ympäröivän yhteisön normeja. Tutkimuksessa haluttiin selvittää vanhempien käsityksiä ihannevanhemmuudesta sekä yhteiskunnan vanhemmille asettamia ihanteita Suomessa.

Tutkimuksen mukaan sukupuolten välillä ei ollut eriäviä näkemyksiä ihannevanhemmuudesta, mutta yhteiskunnan vanhemmille asettamat ihanteet erosivat vanhempien asettamista ihanteista. Yhteiskunnan asettamat normit heijastelivat vahvasti suorituskeskeiseen kulttuuriin liittyviä arvoja. Vanhempien ihannevanhemmuuden arvoja olivat muun muassa rakastava, kärsivällinen ja kurinpitäjä, kun taas yhteiskunnan arvoja olivat epäitsekäs, urasuuntautunut & kouluttautunut, varakas, kotitaloustaitoinen, aikaansaava ja kaikkivoipa (Halonen, Rintala, Sorkkila, Rönkä ja Aunola, 2021).

Perheiden arjessa jaksamista on lähivuosina vahvasti kuormittanut COVID-19 pandemia ja sen mukana tuoma epävarmuus työpaikoista sekä omasta taloudellisesta tilanteesta. Toisaalta pandemia on mahdollistanut myös uusia työskentelyn muotoja, kuten etätyöskentelyn ja etäopiskelun. Kotityöjärjestelyt ovat kuitenkin aiheuttaneet haasteita työn ja vapaa-ajan sekoittumisen välillä. Koronapandemian vaikutuksia Koreassa tutkineiden Leen ym. (2020) mukaan perheet olivat jumissa kotonaan ja kokivat haasteita ihmissuhteissaan.

Sosioekonominen ja sukupuolten välinen eriarvoisuus sekä tiettyihin ryhmiin kohdistuva syrjintä lisääntyivät. Lisäksi kodin merkitys muuttui nukkumispaikasta tilaksi, jossa suoritetaan monenlaisia toimintoja, jotka liittyvät työhön, kouluun, vanhemmuuteen, kotitöihin, ostoksiin ja vapaa-aikaan. Korealaiset perheet kokivat myös haastavaksi perheensä kanssa viettämisen ajan, muiden perheenjäsenten tukemisen ja perhevastuiden jakamisen (s. 301–303).

Suomalaisten lapsiperheiden arkea koronapandemian aikana tutkineet Salin, Otonkorpi-Lehtoranta, Hakovirta ja Kaittila (2021) selvittivät tutkimuksessaan äitien kokemuksia työ- ja perhe-elämän yhteensovittamisesta Boundary-teorian avulla. Boundary-teoriassa tarkastellaan erityisesti rajapintoja ja rajapintojen hallintaa. Tutkimuksen mukaan suurin osa äideistä koki, että koronapandemia vaikeutti työ- ja perhe-elämän välisen rajapinnan hahmottamista.

Koronapandemian koettiin häivyttäneen niin tilalliset kuin myös ajalliset rajat. Tutkimuksesta ilmeni myös, että äitien välillä oli eroa siinä, millaisia strategioita he käyttivät työn ja perheen välisten rajojen hallintaan (s.570). Ajasta ja paikasta riippumaton etätyö on tehnyt työnteon rajoista joustavampia ja koronapandemialla koettiin tutkimuksen mukaan olleen tätä suuntausta edesauttava vaikutus. Salinin ym. (2021) mukaan koronapandemialla on ollut vaikutusta myös

lapsiperheiden väliseen eriarvoistumiseen. Pandemian kielteiset vaikutukset, kuten mielenterveysongelmat, haasteet toimeentulossa ja vaikeudet etäkoulunkäynnissä lisäsivät jo ennestään heikommassa asemassa olevien perheiden pahoinvointia. Lisäksi perheiden avunsaannin mahdollisuudet heikkenivät väliaikaisesti koronapandemian aikana, jonka vuoksi erityisesti matalan kynnyksen palvelujen saanti oli niukempaa. Keskeisenä erona lapsiperheiden välillä koettiin olevan keinot, joilla selviytyä haastavasta arjesta. Selviytymiskeinoina pidettiin arjen rutiineista kiinni pitämistä ja päivittäisistä arjen vastuista sopimista. Arjen standardien madaltaminen lasten ruutuajassa ja kotitöissä koettiin myös olevan hyvä selviytymiskeino. Yhdessä vietetty aika perheen kanssa sekä toimiva vuorovaikutus perheenjäsenten välillä koettiin tutkimuksen mukaan tärkeiksi selviytymiskeinoiksi lapsiperheiden päivittäisessä arjessa (s.575).

3 MEDIA ARJEN KUVAAJANA

Tämän luvun ensimmäisessä osassa käsitellään median tutkimista ja representaatiota. Toisessa osassa kuvataan kehystämistä mediatutkimuksen keinona ja esitellään Goffmanin (1984) tunnetuksi tekemää kehystämisen tapaa.

3.1 Medioituminen ja representaatio

Media on vahvasti läsnä ihmisten arjessa sekä koko yhteiskunnassa. Medialla tarkoitetaan yleisimmin perinteisiä joukkoviestimiä, kuten televisio, radio ja lehdistö sekä niiden sivustot internetissä (Seppänen & Väliverronen, 2012, s.7). Seppäsen ja Väliverronen (2012) mukaan ihmisten arki medioituu jatkuvasti eli ihmiset kuluttavat mediasisältöä koko ajan enemmän, viestintä- ja vuorovaikutus tapahtuu median välityksellä ja ostetaan koko ajan uutta mediateknologiaa, kuten puhelimia, televisioita ja tietokoneita. Yhteiskunnallisella tasolla teknologian kehitys pakottaa erilaiset instituutiot ja niiden toiminnot entistä riippuvaisemmiksi viestinnästä ja mediasta (s.8). Medioiden toiminnan tarkastelun avulla ymmärretään ihmisten elämää yhteiskunnassa, jossa useimmat keskeiset kokemukset ovat median välittämiä. Media tuottaa representaatioita, jotka vaikuttavat merkittävästi ymmärrykseen ympäröivästä yhteiskunnasta. Representaatioiden avulla tarkastellaan ihmisille ajankohtaisia ja merkittäviä ilmiöitä (Sakki, Mäkinieniemi, Hakoköngäs, Pirttilä-Backman, 2014). Representaatiot rakentavat todellisuutta jostakin rajatusta näkökulmasta, kuten tässä tutkimuksessa Helsingin Sanomien toimittajien valinnat lapsiperheiden arkea koskien vaikuttavat siihen, millainen kuva niistä lukijalle välittyy.

Verkkoympäristöä on alettu viime vuosina tutkimaan yhä enemmän, sillä sen asema yhteiskunnassa on lisääntynyt merkittävästi ja se on ihmisten arjessa päivittäin läsnä (Laaksonen, Matikainen & Tikka, 2013, s.9). Lahikainen, Mälkiä ja Repo (2015) ovat tutkineet mediaa lapsiperheissä ja todenneet lisääntyneen median käytön muuttaneen perheitä kasvuympäristöinä. Kommunikaatio- ja informaatioteknologian kehittyessä nopeatahtisesti on yhä enemmän ja monipuolisemmin erilaisia viestintämahdollisuuksia, joka on muuttanut vuorovaikutusta merkittävästi. Elektronisten laitteiden käyttöä pidetään myös nyky-

yhteiskunnassa sosiaalisena ihannormina, jonka mukaan elämää mitataan ja arvotetaan (Lahikainen, ym., 2015, s.7). Tässä tutkimuksessa verkkoympäristöä käytetään tutkimuksen lähteenä eli verkosta tarkastellaan sen kautta välittyvää ilmiötä.

3.2 Arjen kehystäminen

Mediaesitykset syntyvät monien tietoisten valintojen tuloksena, sillä toimittajat nostavat aiheista esille vain joitakin puolia. Mediatutkimuksessa käytetään näiden sanojen ja näkökulmien valitsemisesta termiä kehystäminen (Seppänen & Väliverronen, 2012, s.68). Kuitenkaan aina tämä kehyksen valitseminen ei ole tietoista. Kehystämistä kuvataan myös representaation politiikan keskeiseksi keinoksi, sillä kehystämiseen kuuluvat kielelliset, visuaaliset ja äänelliset keinot, joiden avulla jostakin ilmiöstä rakennetaan tietynlainen kuva. Kehystämällä on siten myös poliittista ja sitä kautta laajemmin yhteiskunnallista merkitystä.

Kehystäminen käsitteenä on alun perin saanut alkunsa sosiologi Erving Goffmanin (1922–1982) arjen vuorovaikutuksen tutkimuksesta, jossa hän havaitsi ihmisten erilaisten tilanteiden määrittelyn eli kehystämisen vaikuttavan vuorovaikutukseen. Tulkintaa ympärillä olevista asioista tapahtuu jatkuvasti ja se vaikuttaa siihen, miten toimitaan tai miten pitäisi toimia (s.72). Kehykset määrittelevät vahvasti, miten havainnoidaan, tunnistetaan ja nimetään erilaisia asioita ja millaisen merkityksen eri tilanteet ja toiminnat saavat. Goffman (1984) loi alun perin kehysanalyysin arkielämän ja sosiaalisten tilanteiden tutkimiseen. Hän on myös saanut paljon kritiikkiä, johtuen hänen moninaisista lähestymistavoistaan ja konstruktionistiseen lähestymistapaan kohdistuvasta kyseenalaistamisestaan. Kehysten tutkiminen on viime vuosina yleistynyt erityisesti mediatutkimuksessa ja eri viestintävälineiden analysoinnissa. Kehyksen käsitettä käytetään paljon puhekielessä, kun katsotaan jotakin asiaa tietyn kehyksen läpi. Sosiologisesta näkökulmasta kehys on kuitenkin aina yhteydessä ympäröivään yhteiskuntaan ja kulttuuriin, jonka vuoksi myös tässä tutkimuksessa otetaan huomioon tavat, joilla lapsiperheiden arkea kehystetään laajemmassa kontekstissa.

4 TUTKIMUSTEHTÄVÄ JA TUTKIMUSKYSYMYKSET

Suomalaisten perheiden arkea on aikaisemmissa tutkimuksissa käsitelty usein kotitöiden, työelämän ja sukupuolten välisen työnjaon kautta (Korvela & Rönkä, 2014). Arkea kotitaloustieteen näkökulmasta ei ole kuitenkaan lähivuosina tutkittu, vaikka arki lapsiperheissä on kokenut suuria muutoksia esimerkiksi COVID-19 pandemian takia. Tämän pro gradu tutkielman tavoitteena on kuvata lapsiperhearkea, millaisilla ilmaisuilla lapsiperheiden arjesta kirjoitetaan ja millaisia teemoja lapsiperheiden arkeen yhdistetään Helsingin Sanomien artikkeleissa vuosina 2020–2022. Tutkimuskohteena ovat verkkolehden artikkelit, joissa mainitaan sanat lapsiperhe ja arki. Tutkimuksen kohteeksi valikoituivat perheet, joissa on alle kouluikäisiä lapsia, sillä tämän kohderyhmän arjesta uutisoidaan paljon ja aiheen ympärillä käydään myös paljon julkista keskustelua. Tutkielman tutkimuskysymykset ovat seuraavat:

1. Millaisia teemoja lapsiperheiden arkeen liitetään Helsingin Sanomien artikkeleissa?
2. Millaiseksi ja millaisilla ilmaisuilla lapsiperheiden arkea kuvataan Helsingin Sanomien artikkeleissa?

5 AINEISTO JA MENETELMÄT

Tässä luvussa tarkastellaan tutkimuksen tutkimusstrategiaa, kvalitatiivista tutkimusotetta sekä syvennyttään aineistonhankintamenetelmiin. Lisäksi käsitellään aineiston analyysin vaiheita ja luvun lopussa esitellään havainnollistava taulukko analyysin etenemisestä.

5.1 Tutkimusstrategia ja aineistonhankintamenetelmät

Tutkimus on kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus. Laadullisessa tutkimuksessa ei ole tavoitteena löytää yleistettävyyttä, vaan kuvata tiettyä ilmiötä, ymmärtää toimintaa tai antaa teoreettinen tulkinta jollekin ilmiölle (Juuti & Puusa, 2020, s.9). Tavoitteena on löytää erilaisia näkökulmia, joiden kautta tutkittavaa ilmiötä voidaan tarkastella. Laadullinen lähestymistapa korostaa todellisuuden ja siitä saatavan tiedon subjektiivista luonnetta (s.74). Tämän tutkimuksen tarkoituksena on kuvailla ilmiötä, mutta pyrkimyksenä ei ole löytää tietoa siitä, missä määrin ja kuinka usein jokin ilmiö esiintyy.

Goffmanin (1984) kehysten määrittelyssä kehysten rooli on sosiaalisen elämän ja merkitysten järjestäminen, mutta kehykset ilmentävät myös elämän monikerroksisuutta. Kehystämisen avulla valitaan jokin rajattu näkökulma todellisuudesta, joka tehdään näkyväksi. Keskeistä on kiinnittää huomiota siihen, miten ihmiset kokevat jotkin tietyt asiat todellisina ja miten tämä kokemus heikkenee tai katoaa (s. 2–3). Hän esittää myös kritiikkiä sosiaalista konstruktionismia kohtaan, sillä hänen mukaansa yksilö joutuu sosiaaliin tilanteisiin tullessaan kysymään itseltään: mitä täällä tapahtuu? Goffmanin (1984) ideologia pohjautuu vahvasti ajatukseen, että yksilö tulee tilanteeseen tarkastelemalla tilannetta erilaisten kehysten läpi. Kehykset määrittävät, millainen tapahtuma on ja millä tavalla yksilö kyseisessä tilanteessa käyttäytyy (s.247). Tässä tutkimuksessa on tarkoituksena tutkia median välittämää kuvaa lapsiperheiden arjesta, jolloin tutkimuksessa on nähtävillä konstruktionismin piirteitä. Konstruktionistisessa lähestymistavassa todellisuus nähdään jatkuvasti rakentuvana niin ihmisten toiminnassa kuin puheessakin (Alasuutari, 2011; Juhlia, 2021).

Tuomen ja Sarajärven (2009) mukaan aineiston keruutavalla voidaan lisätä tai heikentää tutkimuksen luotettavuutta (s.140). Laadullisessa tutkimuksessa voidaan käyttää aineistoja, jotka ovat syntyneet ilman tutkijan vaikutusta aineiston syntyyn (Juhila, 2021). Tässä tutkimuksessa käytetään valmista eli luonnollista media-aineistoa, joka koostuu Helsingin Sanomien artikkelista. Luonnollinen aineisto mahdollistaa sen, ettei tutkija voi vaikuttaa aineistoon tai sen syntymiseen. Media-aineistoa käytettäessä konteksti on aina läsnä aineistoa tulkittaessa, koska artikkelit ilmestyvät osana laajempaa julkaisualustaa (Juhila, 2021).

Aineisto kerättiin Helsingin Sanomien verkkolehden artikkeleista, jotka olivat ilmestyneet 01.01.2020-31.12.2022 välisenä aikana. Helsingin Sanomat kuuluu Sanoma Media Finland Oy:n alaisuuteen. Mediayhtiö toimii monikanavaisesti tavoittamalla päivittäin suurimman osan suomalaisista niin sanoma- ja aikakauslehdissä kuin myös televisiossa, radiossa ja verkossa. Helsingin Sanomat on Sanoma Media Finlandin (2024) mukaan Pohjoismaiden suurin tilattava sanomalehti. Painetulla lehdellä ja digitaalisella näköislehdellä on keskimäärin 658 900 lukijaa päivittäin. Helsingin Sanomat valikoitui tämän tutkimuksen aineistoksi, koska laajan levikkinsä vuoksi se tavoittaa suuren joukon suomalaisia. Aineiston hankinnassa rajaus tehtiin koskemaan lapsiperheitä käsitteleviä artikkeleita, sillä Jallinoja (2006) havaitsi familistisen puheen lisääntyneen tutkiessaan lapsiperheiden arkea Helsingin Sanomien artikkeleissa.

Kiinnostus tutkia arkea ilmiönä mahdollistui analysoimalla verkkolehden artikkeleita ja nähdä millaisen kuvan ne muodostavat arjesta. Hakusanoina aineiston keruussa käytettiin lapsiperhe ja arki sekä haun apuna käytettiin Helsingin Sanomien verkkopalvelun hakusanatoimintoja, jotta löydettäisiin kaikki tutkimukseen sopivat artikkelit. Artikkeleiden rajauksessa lapsiperhe käsitettiin perheeksi, jossa on vähintään yksi alle kouluikäinen lapsi. Käsiteltyyn aineistoon valikoitui artikkeleiden leipätekstit ja otsikot. Ingressit, kuvat ja kuvatekstit jätettiin analysoinnin ulkopuolelle, sillä tutkimuksen tarkoituksena oli keskittyä erityisesti tekstien sisältöihin. Kahden vuoden aikana lapsiperheiden arkea käsitteleviä artikkeleita löytyi yhteensä 38. Artikkeleiden tarkemmat tiedot ja osastot, missä ne ovat ilmestyneet löytyvät liitteistä (liite 1).

5.2 Aineiston analyysi

Laadullisen aineiston analyysin tavoitteena on kuvailla, tulkita ja auttaa ymmärtämään tutkimuksen kohteena olevaa ilmiötä (Juuti & Puusa, 2020, s.139). Tarkoituksena on saada aineistosta kokonaisuus, josta voidaan tehdä johtopäätöksiä (s.143). Lähtökohtana aineiston analysoinnissa on havaintojen yhdistäminen eli aineistossa on esimerkkejä samasta ilmiöstä (Alasuutari, 2011, s.32). Tässä tutkimuksessa aineistosta eli Helsingin Sanomien artikkeleista pyritään löytämään niiden makrorakenne. Sisällönanalyysin muotona käytettiin kehysanalyysiä, jonka avulla pyrittiin löytämään tekstistä tutkimuskysymystä selittäviä merkityksiä. Analyysi perustuu vahvasti tulkintaan ja päättelyyn, jolloin tutkija päättää oman kiinnostuksen varassa, mitä asioita hän aineistosta nostaa, jonka takia analyysi ei ole koskaan täysin objektiivista (Tuomi & Sarajärvi, 2018, s.144).

Teoriaohjaava analyysi valikoitui tähän tutkimukseen, sillä aikaisempaa ajankohtaista tutkimusta oli vähän, jolloin täysin teoriaohjaava analyysi ei olisi ollut tämän tutkimuksen kannalta validi. Lisäksi tässä tutkimuksessa haluttiin säilyttää aineistolähtöisyys kehyksien muodostuksen osalta. Teoriaohjaavassa aineiston analyysissä ajatteluprosessiin vaikuttavat sekä aineistolähtöisyys että aikaisempi teorian tieto (Juuti & Puusa, 2020, s.147). Tuomen ja Sarajärven (2018) mukaan teoriaohjaavassa analyysissä teoria toimii apuna, mutta analyysi ei suoraan pohjaudu teoriaan. Analyysiyksiköt muodostuvat aineistosta käsin, mutta aikaisempi tieto auttaa analyysin etenemisessä. Analyysistä pystytään tunnistamaan aikaisemman tiedon vaikutus, mutta tarkoituksena ei ole kuitenkaan testata aikaisempaa teoriaa (s.80–81). Tässä tutkimuksessa aineistoa analysoitiin teoriasidonnaisen sisällönanalyysin avulla ja aineisto kerättiin samaan aikaan kun teoreettista viitekehystä muodostettiin, jolloin pystyttiin varmistamaan, että aineisto vastaa varmasti tutkimuskysymyksiin. Toisen tutkimuskysymyksen analysoinnin keinona käytettiin kehysanalyysiä, jonka avulla haluttiin saada aineistosta esille siinä toistuvia ja hallitsevia kehyksiä. Aineiston analysoinnin apuna oli loppuvaiheessa Raijaksen (2008b) arjen hyvinvoinnin tutkimisen viitekehys, jonka avulla saatiin kolme makrokehystä. Kehysanalyysin tarkoituksena on tuoda ilmi, miten lapsiperheistä kirjoitetaan ja millaisia toistuvia teemoja artikkeleissa on nähtävillä. Keskeistä on pohtia lisäksi, kenen ääni kirjoituksissa kuuluu ja mihin laajempiin yhteiskunnallisiin konteksteihin teemat liittyvät.

5.2.1 Kehysanalyysi

Aineiston analysoinnissa sovelletaan Goffmanin (1986) kehysanalyysin menetelmiä. Goffmanin (1986) mukaan pyrkiessään ymmärtämään ympärillä olevia tapahtumia, niitä tarkastellaan erilaisten kehysten läpi. Kehysten löytäminen mediatekstistä tapahtuu erottelemalla tekstistä sanavalintoja, metaforia, kuvauksia, argumentteja tai kuvia. Näitä yhteisiä kehystämisen työkaluja käytetään yhdistävän teeman eli kehyksen löytämiseksi (Seppänen & Väliaverron, 2012, s.76). Tässä tutkimuksessa aineistosta etsitään usein toistuvia, hallitsevia teemoja. Tekstistä erotellaan toistuvia ilmaisuja, sanavalintoja ja metaforia, joiden avulla muodostetaan hallitsevat kehykset. Kehysten erittely on tutkijan omaa tulkintaa aineistosta, jonka vuoksi toistuviin ja hallitseviin kehyksiin keskittyminen parantaa myös tutkimuksen luotettavuutta. Kehysten löytäminen tässä tutkimuksessa tuottaa tietoa siitä, mitä lapsiperheiden arjesta ajatellaan ja millaisen kuvan Helsingin Sanomien toimittajat luovat lapsiperheiden arjesta. Tuomalla näkyväksi näitä hallitsevia kehyksiä, voidaan nähdä laajemmin yhteiskunnallista representaatiota lapsiperheitä koskien.

Aineiston analysointi aloitettiin perehtymällä huolellisesti tutkimusaineistoon, sillä Sarajärven ja Tuomen (2018) sekä Juutin ja Puusan (2020) mukaan aineiston perusteellinen tunteminen on tärkeää tutkijalle. Ensimmäiseksi aineistoa pelkistettiin ja numeroitiin, joka helpottaa tarvittaessa etsimään ja tarkastamaan eri kohtia tekstistä. Tutkimusaineiston analysointi aloitettiin tarkastelemalla artikkeleiden otsikoita ja lukemalla artikkelit aineistolähtöisesti. Ensimmäisellä lukukerralla kiinnitettiin huomiota sekä artikkeleissa käytettyihin avainsanoihin että alleviivattiin usein esiintyviä ilmaisuja. Goffmanin (1984) mukaan avainsanat ovat eräänlaisia vihjeitä ja hän käyttää niistä käsitettä "cue". Avainsanat ovat keskeisessä osassa, sillä niiden avulla kehyksiä saadaan näkyvämmiksi. Koko aineiston läpikäynnin jälkeen etsittiin usein toistuvia näkökulmia, joista eroteltiin kehyksien avainsanoja. Avainsanoja alleviivattiin aineistosta helpottamaan keskeisten kehysten löytämistä. Tässä vaiheessa kehyksiä oli vielä useampia, mutta kehysanalyysissä keskeistä on keskittyä usein toistuviin näkökulmiin. Usein toistuvat näkökulmat tiivistettiin samoihin kehyksiin, jotka tässä tutkimuksessa ovat nimellä pääkehukset. Pääkehysten avulla ymmärretään lapsiperheiden arkeen liitettyjä ilmaisuja. Makrokehukset muodostuivat Raijaksen (2008b) arjen hyvinvoinnin tutkimisen viitekehyksen avulla. Ne eivät toimi ilmaisujen

selittäjinä vaan muodostavat taustan, joihin pääkehukset nojaavat. Kehysten muodostumista on havainnollistettu taulukolla (taulukko 1).

Kehykset eivät sulje toisiaan pois, vaan kehykset ovat myös yhteydessä toisiinsa. Esimerkiksi yhteisöllinen asuminen liittyy niin perheiden monimuotoisuuden kuin yhteiskunnan odotukset - kehyksiin. Toimeentuloon liittyvään kehykseen liittyy myös yhteiskunnan odotukset kehyksinä kuin myös rankka ja intensiivinen arki kehyksinä. Useita kehyksissä eriteltyistä näkökulmista voisi myös sisällyttää joidenkin toisten kehysten alle. Lisäksi aineistossa oli paljon näkökulmia, jotka eivät olleet niin hallitsevia, mutta joista olisi voinut muodostaa omia kehyksiä. Kehysanalyysissä keskeistä on kuitenkin keskittyä hallitseviin kehyksiin, joihin myös tässä tutkimuksessa keskityttiin.

TAULUKKO 1. Esimerkki kehysten muodostumisesta

Esimerkkilauseet	Avainsanat	Pääkehys	Näkökulma
<p>"Suomalaisilla on melko kapea näkemys siitä, milloin ja millä lailla lapsia voi elämäänsä saada. Siksi erilaiset perhemuodot voivat herättää kummastelua." (7)</p> <p>"Asenteita on myös pehmentänyt se, että moninaisuudesta on tullut yhteiskunnassamme aiempaa hyväksytympää. Sitä kautta perhemuotojen moninaisuuttakin ymmärretään paremmin." (27)</p>	<p>Erilaiset perhemuodot</p> <p>Moninaisuus</p>	<p>Perheiden monimuotoisuus</p>	<p>Lapsihaave</p> <p>Ydinperhenormi</p>
<p>"Aiempina vuosina on ollut huolena, ettei ole varaa antaa lahjaksi elämyksiä tai ylipäänsä yhdessä perheenä tehdä mitään. Nyt korostuu se, ettei perheillä ole rahaa edes ruokaan." (2)</p> <p>"Tavallisesti juuri ruuhkavuosina suomalaisperheiden taloudellinen varautuminen ja puskurirahastot pienenevät." (29)</p>	<p>Varattomuus</p> <p>Ei ole rahaa</p> <p>Taloudellinen varautuminen</p>	<p>Toimeentulo</p>	<p>Vähävaraisuus</p> <p>Säästäminen</p>
<p>"Väsymys ja lapsiarjen kuormittavuus olivat myös syitä parisuhdeongelmiin." (20)</p>	<p>Väsymys</p> <p>Kuormittavuus</p> <p>Tympii</p> <p>Rankka</p>	<p>Rankka ja intensiivinen arki</p>	<p>Vanhemmuus</p> <p>Parisuhde</p>

<p>"Ei jaksaisi olla vanhempi. Tympii koko perhe-elämä." (25)</p> <p>"Miehellä oli kauhukuvia rankasta ja intensiivisestä lapsiperhearjesta, joka on jatkuvaa paikasta toiseen juoksemista." (7)</p>	Intensiivinen		
<p>"Vanhemmat saattavat vaatia itse itseltään paljon ja toisaalta kokea vaatimusten tulevan ympäristöstään. Ulkopuolelta tulevat vaatimukset saattavat liittyä suorituskulttuuriin, jossa kaikki elämäalueet pitäisi hoitaa täydellisesti" (23)</p> <p>"Syy, joka altistaa vanhemmat uupumukselle. Se on kulttuurin yksilökeskeisyys, joka tarkoittaa väljiä sosiaalisia verkkoja ja oletusta siitä, että ihminen pärjää yksin ja pitää huolta itse itsestään." (26)</p>	<p>Ympäristöstä tulevat vaatimukset</p> <p>Ulkopuolelta tulevat vaatimukset</p> <p>Oletus yksin pärjäämisestä</p>	Yhteiskunnan odotukset	<p>Ulkopuoliset paineet</p> <p>Yksilö- ja suorituskeskeinen kulttuuri</p>

6 TULOKSET

Tässä luvussa esitellään tutkimuksen tuloksia ja luku on jaoteltu tutkimuskysymysten mukaan. Ensimmäisessä alaluvussa tarkastellaan lapsiperheiden arkeen liitettyjä teemoja lehtiartikkeleissa. Toisessa alaluvussa käsitellään sitä, millaisia kehyksiä lapsiperhearjesta jäsentyy. Tutkimuksen aineistona käytetyt artikkelit on numeroitu ja tuloksissa tekstiin viitataan näiden numeroiden avulla. Aineisto ja numerot ovat tämän tutkimuksen liitteenä (liite 1).

6.1 Arjen tematiikka

Ensimmäisenä tutkimuskysymyksenä tarkastellaan lapsiperheiden arkeen liitettyä tematiikkaa. Tarkastelemalla artikkeleiden jakautumista eri teemojen alle saadaan käsitys siitä, mihin eri teemoihin lapsiperheiden arkea liitetään. Helsingin Sanomissa ilmestyneet artikkelit on jaoteltu taulukkoon eri teemojen alle (taulukko 2). Tämän tutkimuksen aineistosta suurin osa ilmestyi määrällisesti Perhe-palstalla (18 kappaletta). Kotimaapalstalla ilmestyi viisi artikkelia, Kaupunkipalstalla ilmestyi neljä artikkelia ja Mielipide-palstalla kolme artikkelia. Artikkeleja ilmestyi myös seuraavilla palstoilla: HS Helsinki, Pääkirjoitus, Sunnuntai, Koti, HS Espoo, Hyvinvointi ja Poliitiikka.

Vuosina 2020–2022 lapsiperheiden arjesta kirjoitettiin eniten Perhe-palstalla. Aiheina kirjoituksissa olivat päihderiippuvuudesta toipuneiden vanhemmuus (1), perheiden erilaiset asumisratkaisut (7, 11, 13, 38), kumppanuusvanhemmuus (8), lapsen sairastaminen (12), epätasa-arvoisuus perheessä (14, 36), lapsen saamisen vaikutukset parisuhteeseen (20), ajoneuvon hankkiminen (23), vanhemman uupumus (24, 25), itsellinen äitiys (27), säästäminen (29), vanhemmuus ja työ (32), lapsen kasvatus (34) ja synnytyksen jälkeinen masennus (39).

Kotimaa-palstalla artikkelit käsitelivät ajankohtaisia yhteiskunnallisia teemoja ja artikkeleissa näkyi yhteiskunnassa nousseet elinkulut, vanhempien uupumus ja perheiden moninaisuus. Aiheina olivat lapsiperheiden tulot (3, 33), lapsen jaksaminen päiväkodissa (22), vanhempien uupumus (26) ja lapsen adoptointi samaa sukupuolta olevien perheessä (35). Sekä Kotimaa että

Kaupunki -palstoilla kirjoitettiin lähinnä pääkaupunkiseutua käsitteleviä artikkeleita. Kaupunkiteeman artikkeleissa tämä näkyi selvimmin, sillä niissä kirjoitettiin paikallisuutisia ja aiheina olivat lapsiluku (9), Helsinkiin avattu uusi neuvola (16), Kontulassa sijaitsevan perhetalon pelastuminen (21) ja päiväkotiarkei koronaohteiden aikana Helsingissä (31). Helsingin Sanomat on Suomen suurin tilattava sanomalehti, mutta artikkelit käsittelivät lähinnä pääkaupunkiseutua, jolloin muualla Suomessa tapahtuneita ilmiöitä ei ole voitu yhtä hyvin huomioida.

Mielipidepalstalla kirjoitukset ottivat kantaa johonkin ajankohtaiseen ilmiöön ja ne edustavat kunkin kirjoittajan omaa näkemystä asiasta. Mielipidetekstejä kirjoittivat oman alansa asiantuntijat, jolloin artikkelien sisällöllistä pätevyyttä voidaan pitää hyvänä. Mielipidetekstejä, joita tämän tutkimuksen aineisto sisältää olivat kirjoittamassa asiantuntija perhe ja mielenterveys -yksiköstä, projektisuunnittelija ylivelkaantuneiden mielenterveyden ja vanhemmuuden tukeminen -hankkeesta, lapsiperheköyhyyden asiantuntija, sosionomi ja johtavia asiantuntijoita eri järjestöistä. Lapsiperheiden arkea kuvattiin mielipidepalstalla talousvaikeuksien ja pienituloisuuden (5,6) sekä varhaislapsuuden tunteiden käsittelyn (28) näkökulmista.

HS Helsinki -palstalla lapsiperheiden arjesta kirjoitettiin kahdesti ja aiheina olivat vähävaraisten perheiden joulutoiveet (2) ja työn ja perheen yhdistäminen koronan aikana (37). Pääkirjoitus, Sunnuntai, Koti, HS Espoo, Hyvinvointi ja Poliitikka palstoilla lapsiperheiden arjesta kirjoitettiin kerran. Pääkirjoitus käsitteli isänpäivän aikana isien roolia vanhempina (4). Sunnuntai-palsta on Helsingin Sanomien sunnuntain lehdessä ja siinä tarkasteltiin äitienpäivän mukaan äitiyden ahdasta muottia (10). Koti-palstalla kirjoitettiin omistuskaksiosta, josta oli tehty perheelle kolmio (19). HS Espoo-palstan artikkeli käsitteli perhekummitoimintaa espoolaisessa perheessä (15). Hyvinvointi-palstan alla kirjoitettiin arjen haltuun ottamisen vinkeistä lapsiperheessä (17). Poliitikka-palstalla oleva artikkeli käsitteli perhevapaaudistusta ja sen mukanaan tuomaa työelämän tasa-arvon parantumista (18).

Lapsiperheiden arjesta uutisoidaan paljon ja myös eri alojen asiantuntijoilla on paljon mielipiteitä siihen liittyen. Vaikka artikkelit ovat ilmestyneet eri teemojen alla, niissä on paljon

yhteneväisyyksiä. Perheiden ja asumisen moninaisuus ovat teemoja, jotka toistuvat lähes kaikilla palstoilla. Lapsiperheiden toimeentulo ja siihen vaikuttavat tekijät ovat myös esillä useissa kirjoituksissa. Koronapandemian vaikutuksia lapsiperheiden arkeen käsitellään useissa teksteissä ja siihen liittyvä vanhempien jaksaminen on nostettu vahvasti esiin myös eri asiantuntijoiden puheenvuoroissa. Monimuotoiset perheet, vanhemmuus ja vanhempien välinen parisuhde lapsen saannin myötä ovat myös useissa kirjoituksissa keskeisiä teemoja. Poliittika palstalla käsiteltyä perhevapaaudistusta käsiteltiin useissa muissakin artikkeleissa, kuten epätasa-arvoisuus perheissä artikkeleissa. Artikkeleissa näkyy vahvasti arjen ja pyhäpäivien välinen ero. Juhlapyhillä oli vaikutusta lapsiperheiden arjesta uutisoitaessa, sillä joulun alla uutisoitiin toimeentulosta, kun taas isän- ja äitienpäivänä vanhemmuudesta ja sen moninaisuudesta.

TAULUKKO 2. Helsingin Sanomissa ilmestyneet artikkelit teemoittain

Teema	Artikkeleiden lukumäärä
Perhe	18
Kotimaa	5
HS Helsinki	2
Pääkirjoitukset	1
Mielipide	3
Kaupunki	4
Sunnuntai	1
Koti	1
HS Espoo	1
Hyvinvointi	1
Poliittika	1
Yhteensä	38

6.2 Lapsiperheiden arjen kehukset

Toinen tutkimuskysymys käsittelee median ilmaisia lapsiperhearjesta. Aineiston artikkeleita luokiteltiin niistä löytyvien kehysten mukaan ja analyysiin valittiin eniten toistuvat kehukset. Näitä kehyksiä analysoitiin kehysanalyysin avulla, jonka tarkoituksena on eritellä aineistosta esiin nousevia toistuvia teemoja. Teemojen lisäksi esitellään kehystämisen keinoina käytettyjä ilmaisia. Seuraavassa esitellään kehukset ja niiden sisältöä tarkemmin. Helsingin Sanomien verkkoartikkeleista saatiin analysoinnin avulla neljä kehystä, jotka nimettiin seuraavasti:

- 1) Perheiden monimuotoisuus
- 2) Toimeentulo
- 3) Rankka ja intensiivinen arki
- 4) Yhteiskunnan odotukset

6.2.1 Perheiden monimuotoisuus -kehys

Lapsiperheitä esiteltiin artikkeleissa moninaisina ja monipaikkaisina yksikköinä. Artikkeleissa toistui seksuaalivähemmistöjen lapsihaaveet ja asumisen monipaikkaisuus. Keskeinen tämän kehyksen artikkeleita yhdistävä tekijä oli se, että perheiden monimuotoisuutta ei yhteiskunnan tasolla vielä tunnusteta ja ydinperhenormi on edelleen myös lainsäädännön perustana. Lapsiperheiden parissa työskentelevien asiantuntijoiden puheenvuorossa (6) sekä artikkeleissa haastateltujen perheiden puheissa (8) nostetaan myös esille edellä mainittuja epäkohtia.

Sosiaaliturvan uudistamistyössä on huomioitava lapsen oikeudet ja perheiden monimuotoisuus ja eri perhemuotojen elämäntilanteista johtuvat haasteet. On nähtävä, millaista perheiden arki on juuri nyt ja kyettävä nopeisiin päätöksiin poikkeuksellisissa tilanteissa. (6)

Jos kuitenkin vanhempia on alusta lähtien kolme tai neljä, ei kaikkien vanhemmuutta voida laillisesti vahvistaa. Mielen sopukoissa lapsi on meidän kaikkien kolmen. (8)

Artikkelien mukaan moninaisuudesta on tullut Suomessa hyväksytympää ja erilaisia perhemuotoja käsitellään myös yhä enemmän lasten kanssa arjessa. Yhdessä artikkelissa myös mainittiin sateenkaariperheitä näkyvämmäksi tehnyt entinen pääministeri Sanna Marin, joka on itse kasvanut kyseisessä perhemuodossa. Ristiriitaista oli, että Helsingin Sanomissa uutisoitiin moninaisesti erilaisista perhemuodoista, mutta eräässä artikkelissa oli kuitenkin todettu ydinperheen olevan tutkimusten mukaan lapsen kannalta paras vaihtoehto (7). Artikkeleissa arkea sateenkaariperheissä kuvaillaan samankaltaiseksi kuin ydinperheissä (34). Yhden vanhemman perheessä elävän arkea kuvaavassa artikkelissa kirjoitetaan myös siitä, ettei parisuhde ole aina tae auvoiselle lapsiperhearjelle (27).

Tutkimusten mukaan perinteinen perhe, jossa vanhemmat asuvat yhdessä, on useimmiten paras malli lapsen kannalta. Silloin elättäjiä on kaksi ja ennen kaikkea lapsi saa enemmän aikaa molempien kanssa. (7)

Pohditaan rytmejä, nukkumista, syömistä ja vaihdetaan vaippoja. Samat haasteet ja ilot meillä on kuin muillakin. (34)

Mietin, että ehkä minua ei vain ole rakennettu parisuhdetta varten. En ole ikinä kokenut tarvitsevani toista ihmistä ollakseni onnellinen. Perheen perustamiseen on muitakin vaihtoehtoja kuin parisuhde. (27)

Lapsen saaminen koetaan perheiden monimuotoisuuden kehyksessä taloudellisesti pitkäksi prosessiksi, joka kuormittaa myös henkistä jaksamista. Lapsi on kuitenkin usein hartaasti toivottu ja artikkelien mukaan osa kokee oman seksuaalisuuden löydettyä myös surua lapsettomuudesta, sillä adoptioprosessi perheen ulkopuolelta on pitkä ja raskas (34). Lapsen saamista kuvataan tarkkaan harkituksi ja punnituksi päätökseksi. Artikkelien mukaan adoptio on yleistä ja yhä enemmän yleistymässä seksuaalivähemmistöjen ja itsellisten vanhempien keskuudessa. Perheen perustamiseen kuvaillaan olevan muitakin vaihtoehtoja kuin parisuhde. Kirjoituksissa nostetaan esille myös lapsen kasvattamiseen liittyviä kysymyksiä, kuten miten lapselle puhutaan omasta taustastaan ja perheenjäsenistään. Artikkeleihin haastatellut kertovat aikovansa puhua avoimesti lapselle hänen taustastaan ja myös siitä, miksi hänellä on tietty määrä vanhempia omassa perheessään.

Prosessi on rankka, ja osa adoptiota harkitsevista päätyy sen aikana jättämään neuvonnan kesken. Harva vanhemmaksi haluava joutuu niin perin pohjin miettimään omaa tulevaa vanhemmuuttaan. (34)

Perheiden moninaisuuteen liittyy myös asumisen moninaisuus, sillä perheiden moninaisuus ja asumisen moninaisuus liittyvät läheisesti toisiinsa. Helsingin Sanomissa uutisoitiin useamman perheen yhteisasumisesta, joka koettiin taloudellisesti järkeväksi ratkaisuksi eron jälkeen. Yhteisöllistä asumista ehdotettiin myös ratkaisuksi perheiden lastenhoitohaasteisiin sekä vanhempien jaksamista tukemaan (13). Yhteisöllisyyden kuvataan myös artikkeleiden mukaan lieventävän vanhempien yksinäisyyttä. Perheiden moninaisuudesta puhuttaessa myös asumisen moninaiisiin muotoihin suhtaudutaan vielä varauksellisesti ja se koetaan artikkelien mukaan vielä julkisissa palveluissa haasteelliseksi asumisen muodoksi (37). Suomessa yhteisöllisen asumisen todetaan olevan vielä harvinaista ja asumismuotoa viitataan nuorten ja vanhojen ihmisten asumismuotoon. Yhteisasumisen lisäksi artikkeleissa kirjoitetaan kahden kodin järjestelystä eron jälkeen. Eron jälkeinen kahden kodin järjestely koetaan haastavaksi ja artikkeleihin haastateltujen vanhempien mukaan lapsia käytetään herkästi asumiseen liittyvissä vanhempien välisissä ristiriidoissa pelinappuloina.

Erityisesti pikkulapsivaiheessa yhteisöasuminen helpottaa elämää, asukkaat sanovat. Heitä yhdistää se, että arjessa lastenhoitoapua on vähänlaisesti. Tänä syksynä he ovat perustaneet lastenhoitoringin, jotta jokainen heistä saisi joskus hengähtää. (13)

Perheiden asumisjärjestely ei ole kaikkein tyypillisin. Niinpä se kiinnosti sekä Kelaa että varhaiskasvatuspalveluja. Molemmat uskoivat kuitenkin kertaselvityksellä, että kyse on kahdesta erillisestä ruokakunnasta. (37)

Asumisen muotoja käsiteltäessä käytetään artikkeleissa ilmaisua tavallinen asuminen. Suurin osa artikkeleista käsittelee asumista pääkaupunkiseudulla tai perheen toisessa kodissa, kuten vapaa-ajan asunnossa. Lapsiperheiden kuvataan arvostavan asumisessa luonnonläheisyyttä ja turvallista ympäristöä. Tärkeitä asumisen kriteerejä ovat myös päiväkodin läheisyys ja julkisen liikenteen toimivuus. Koronapandemia-ajan mahdollistama etätyömahdollisuus toi lapsiperheille mahdollisuuden etätyöskentelyyn ja opiskeluun, joka mahdollisti asumisen esimerkiksi perheen vapaa-ajan asunnossa (11).

Perhe toivoo, että muutkin kahdesta kodista haaveilevat voisivat tehdä saman kuin he: löytää itselleen sopivan tavan yhdistää joustavasti kaksi rakasta paikkaa ja työt. (11)

6.2.2 Toimeentulo -kehys

Toimeentulo-kehysten artikkeleissa käsitellään vähävaraisuutta, toimeentuloa monimuotoisissa perheissä ja työn ja perheen yhdistämistä. Artikkelien mukaan taloudellisella tilanteella koetaan olevan myös vaikutusta perheiden jaksamiseen ja päivittäiseen arkeen. Vähävaraisuuden uutisoinnissa korostuu perheiden taloudellisten haasteiden lisääntyminen lähivuosina. Alla olevassa sitaatissa vähävaraisia lapsiperheitä auttava yhdistys kuvaa ajatuksiaan siitä, miten osalla perheistä rahat eivät riitä edes peruselintarvikkeisiin (2).

Aiempina vuosina on ollut huolena, ettei ole varaa antaa lahjaksi elämyksiä tai ylipäänsä yhdessä perheenä tehdä mitään. Nyt korostuu se, ettei perheillä ole rahaa edes ruokaan. (2)

Lapsiperheiden toimeentuloon vaikuttavat kirjoitusten mukaan vahvasti lapsiperheille maksettavat etuudet, kuten lapsilisä. Joulun alla 2022 Helsingin Sanomissa uutisoitiin useaan kertaan lapsiperheille kohdennetusta hallituksen päättämästä ylimääräisestä lapsilisästä, jonka artikkeleihin haastatellut lapsiperheet kertoivat käyttävänsä hyvin monenlaisiin tarkoituksiin. Osa kuvaili lapsilisän turvaavan joulun, kun taas osa haastatelluista perheistä kertoi kohdistavansa ylimääräisen rahan hyväntekeväisyyteen tai laittavansa sen lapselle säästöön. Toimeentuloon vaikuttaa artikkelien mukaan myös perhemuoto, sillä rahankäytön kuvaillaan olevan parisuhteissa yksi yleisimmistä riidan aiheista. Parisuhteen päättävää eroa kuvaillaan perheiden liiton toiminnanjohtajan mukaan kotitalouksien suurimmaksi taloudelliseksi riskiksi ja ylivelkaantuneita on yhä enemmän eronneiden vanhempien joukossa (37). Kirjoitusten mukaan pienituloisuutta pidetään Suomessa vahvasti yhden vanhemman perheitä koskevana asiana. Eroamista kuvaillaan taloudellisesti mahdolliseksi, jolla viitataan perheen vanhempien vakituisiin työsuhteisiin erotilanteessa.

Ylivelkaantuneissa on nähtävissä selkeä ryhmä: eronneet vanhemmat, jotka yrittävät selvitä kohtuuttomasta asuntolainataakasta. (37)

Työn ja perheen yhdistämisen onnistumiseen kuvaillaan vaikuttavan vahvasti työnantajien lapsiperhemyönteisyys ja joustavuus. Artikkeleissa nostetaan esille myös yleinen ajatus siitä, että vanhemman täytyy olla joko täysipäiväisesti töissä tai hoitaa lasta kotona (25). Sosiaali- ja terveysministerin puheenvuorossa vanhempien yhdenvertaisuutta parantamaan laaditun hallituksen perhevapaaudistuksen koetaan vaikuttavan tulevaisuudessa sukupuolten tasa-arvoon työelämässä ja työmarkkinoilla (18). Arjen pyörittämistä työn ohella kuvaillaan tasapainotteluna ja uuvuttavana. Vielä vanhempainvapaitaan viettävät vanhemmat kuvailevat artikkeleissa, että työn ja perheen yhdistäminen hirvittää ajatuksena (9) ja oma jaksaminen työelämään palatessa mietityttää. Yhden vanhemman perheistä uutisoitaessa työn ja perheen yhdistämistä kuvaillaan hankalaksi. Yksinhuoltajien osalta vanhempi vastaa yksin perheen toimeentulosta, jolloin työn täytyy mukautua lapsen päivähoitoon ja tulevaisuudessa kouluaikeihin sopivaksi (37).

Suomessa on jäykkä järjestelmä: monilla aloilla ajatellaan, että ihminen joko hoitaa lasta kotona tai on täydellä panoksella töissä. (25)

Jos jatkossa myös miehet nähdään potentiaalisina perhevapaiden käyttäjinä, voi tämä vähentää naisiin kohdistuvaa raskaus- ja perhevapaasyrjintää, jota valitettavasti suomalaisilla työmarkkinoilla edelleen esiintyy. (18)

Hirvittää kyllä, miten kaikki järjestyy, kun olemme molemmat työssä. (9)

Yksinhuoltajaäidit eivät pääse töihin. Olemme huomanneet, että se on todellinen ongelma siinä tilanteessa, kun arjesta poistuu toinen aikuinen. (37)

6.2.3 Rankka ja intensiivinen arki -kehys

Rankka ja intensiivinen arki kehyksen mukaan lapsiperheiden arkeen liitetään vahvasti jaksaminen ja selviytyminen. Jaksamiseen liittyy koronapandemian aika ja sen mukanaan tuoma lapsen tai lasten sairastelu ja kotona olo. Vanhemmuutta ja parisuhteen muuttumista lapsen

saannin myötä kuvaillaan myös useissa artikkeleissa. Vanhemmuuden ja parisuhteen tasa-arvo nähdään artikkelien mukaan joko voimavarana tai arkea kuormittava tekijänä. Keskeiseksi lapsiperheiden arkea helpottavaksi tekijäksi nimetään tuki niin perheenjäseniltä, kuin myös yhteiskunnan tarjoamista palveluista. Artikkeleissa lapsiperhearkea kuvailtiin väsyttävänä, uuvuttavana ja haastavana. Arkea myös pyöritettiin, jolla viitattiin useammassa artikkelissa päivittäin toistuviin samankaltaisiin rutiineihin.

Koronapandemia vaikutti niin lapsiperheiden toimeentuloon kuin toi myös arkeen uusia toimintakäytäntöjä. Osassa perheistä vanhempien työnteko siirtyi kotiympäristöön ja samalla yhä useampi vanhemmista piti päiväkotikäiset lapsensa kotona, joka teki myös työn ja vapaa-ajan rajasta häilyvää (36). Artikkeleissa kuvataan myös, että vanhemmat kokevat riittämättömyyttä vanhempina, sillä etätyön ja lapsen kotihoidon yhdistäminen on vaikeaa. Poikkeusaikaa kuvaillaan uutena normaalina arkena, johon täytyy vain sopeutua, vaikka se ottaisi myös koville. Koronapandemian helpottaessa 2022 loppupuolella Helsingin Sanomissa uutisoitiin, että vanhemmat ovat edelleen väsyneitä ja uupuneita. Korona-ajan tuoma kuormittavuus vanhemmuuden ja työn yhdistämisestä on tuonut useissa perheissä esiin eroajatuksia (14). Lasten sairastaminen on vaikuttanut myös vanhempien jaksamiseen ja artikkeleissa vanhemmat kuvailevat lasten sairastelun muodostaneen arjen päälle samean kalvon (12).

Tällä hetkellä Suomen etätyökodeissa paitsi tehdään työtä ja kokataan, myös samaan aikaan tehdään hiekkakakkuja, keinutaan, pelataan jalkapalloa ja harjoitellaan pyörällä ajamista tai leikitään piiloa viidenkymmenen neliön kaksiossa, jossa ei todellisuudessa ole yhtään hyvää piiloa. (36)

Palveluiden näkökulmasta yleinen tunnelma tuntuu olevan, että moni on odottanut tähän asti. Nyt haetaan apua, nyt tarvitsee tehdä jotain, ollaan jaksettu tämä aika. (14)

Lasten flunssat muodostivat arjen päälle samean kalvon, jonka läpi näki normaalin elämänsä ääriviivat, mutta kaikesta tuli häilyvää mössöä, jota yritti epätoivoisesti pitää hallinnassa hunajalusikoilla ja sipulisukilla. (12)

Lapsen kasvattamisen ja vanhemmuuden kuvaillaan muuttuneen aikojen saatossa, minkä myötä myös perheiden päivittäinen arki on muuttunut (33). Vanhemmuuteen kuvaillaan liittyvän niin negatiivisia kuin positiivisia tunteita. Sosiaalisen median vaikuttajan lapsiperhearkea käsittelevässä artikkelissa käsitellään negatiivista vanhemmuuspuhetta ja sen kääntämistä positiivisempaan suuntaan. Vanhemmuuteen liittyviä positiivisia kokemuksia kuvaillaan erityisesti artikkeleissa, jotka käsittelevät monimuotoisia perheitä. Itsellistä äitiyttä käsittelevässä artikkelissa vanhemmuuden kuvaillaan olevan parasta, mitä voi saavuttaa elämässä (27). Useammassa artikkelissa kuvaillaan vanhemmaksi kasvamista, jonka jokainen vanhemmaksi tuleva käy elämässään läpi. Vanhemmuutta kritisoidaan artikkeleissa luonnostaan osattavana asiana (25) ja äitiyspakkauksen saamista ilman ohjekirjaa verrataan auton antamisella ajokortittomalle tai työkalujen saamisella uuteen ammattiin ilman perehdytystä.

Entisaikaan vanhemmat saivat nykyistä enemmän tukea toisistaan, ja pihalla saattoi tarvittaessa kasvattaa myös naapurin lapsia, sillä käsitykset hyvästä arjesta olivat yhteneväisemmät. Nykyään käytännöt perheiden välillä vaihtelevat paljon. (33)

He kertovat, että äitiys on muuttanut koko elämän suunnan. Lapsi on heille valtava onnellisuutta ja hyvinvointia tuottava asia. (27)

Niin kauan kuin äitiyspakkaus ei jaa tietoa siitä, miten välineillä vauvaa hoivataan, se vahvistaa kulttuurista käsitystä vanhemmuudesta jonakin luonnostaan osattavana. (25)

Lapsen saamisen kuvaillaan vaikuttaneen vanhempien väliseen parisuhteeseen. Kirjoituksista ilmenee, että osan parisuhde vahvistuu lapsen saamisen myötä, kun taas osa kohtaa uudenlaisia haasteita. Helsingin Sanomat haastatteli yhteen artikkeliin 250 äitiä ja isää ja kysyi, miten lapsen saaminen on vaikuttanut parisuhteeseen. Lapsiperhearjessa parisuhteen myönteisinä puolina kirjoitettiin olevan hyvä kommunikaatio, vanhempien oma aika, riitojen selvittämisen taito ja työnjaon tasapuolisuus arjessa. Kielteisinä puolina pidettiin väsymystä, lapsiperhearjen kuormittavuutta ja pariskunnan yhteistyön toimimattomuutta. Parisuhteen toimivuuteen yhdistettiin tukiverkostot ja yhteinen tekeminen, jotka auttoivat jaksamaan arjessa. Vanhemmuus muuttaa myös rooleja parisuhteessa ja keskeistä parisuhteen hyvinvoinnin kannalta on artikkelien mukaan vanhempien oma aika (20).

Ihminen on pikkulapsivaiheessakin moninainen ja tarvitsee tukea muillekin rooleilleen kuin isänä tai äitinä olemiseen. (20)

Vanhempien jaksamiseen liittyvissä artikkeleissa puhuttaa tasa-arvo parisuhteessa ja lapsiperheiden arjessa. Artikkeleihin haastateltavat perheet ovat kuvailleet perheessä olevia rooleja yhteiskunnan käsikirjoittamiksi (35) ja epätasapuolisuuden arjessa on koettu kiristävän pariskuntien välejä. Kirjoitusten mukaan myös kotityöt jakautuvat perheissä epätasa-arvoisesti. Naisen vastuulla on useissa perheissä lastenhoito ja kotityöt, kun taas mies käy palkkatyössä. Metatyön kirjoitetaan myös artikkeleissa kasaantuvan edelleen naisille. Useassa artikkelissa on annettu vinkkejä tasapuolisempaan vanhemmuuteen ja arjen hallintaan. Hyvin sujuvan yhteisvanhemmuuden kuvaillaan lisäävän sekä vanhempien, että lasten hyvinvointia ja arjessa jaksamista (31). Epätasa-arvoisen arjen taas kuvaillaan leimaavan koko arkea ja sen koetaan pahentavan stressiä ja parisuhdeongelmia.

Vauvan synnyttyä solahdimme kuitenkin rooleihin, jotka yhteiskunta oli käsikirjoittanut. Minä hoidin vauvan asiat ja mies hankki rahat. (35)

Lapset ovat yhteisiä, ja on tärkeää, että meillä molemmilla on tarpeeksi energiaa, jotta jaksamme hoitaa lapset hyvin. (31)

Lapsiperheiden arjen toimivuuteen kirjoitetaan vaikuttavan ulkopuolelta saatu tuki. Lastenhoitoon saatavan tuen koetaan artikkelien mukaan parantavan niin parisuhdetta kuin myös vanhempien omaa jaksamista (20). Artikkeleiden mukaan perheet ovat saaneet tukea muun muassa ensikodista, kotipalvelusta, kavereilta ja sukulaisilta. Isovanhemmilla koetaan olevan tärkeä merkitys niin lastenhoidossa kuin myös perheen arkea tukemassa. Yhteisöllistä asumista käsittelevässä artikkelissa mainitaan myös muilta samassa asuintalossa asuvilta perheiltä saatu lastenhoitoapu ja yhteisöä kuvaillaan laajennetuksi perheeksi. Tukiverkostojen tärkeyttä korostetaan yhden vanhemman perheissä ja tukiverkostojen puutetta kuvaillaan raskaaksi, omin voimin selviytymiseksi. Useammassa artikkelissa mainitaan myös tukiverkoston puutteen olevan yksi keskeinen syy perheen lapsiluvun määrään (9).

Kun saa lastenhoitoapua, pystyy tekemään asioita puolison kanssa tai itsekseen. Kaikki mahdollinen lastenhoitoapu neuvottiinkin ottamaan vastaan tai hankkimaan sellaista. (20)

Perheiden lapsiluku on kuitenkin jäänyt yhteen. Keskeinen syy tähän on tukiverkoston puute. (9)

Tukea jaksamiseen lapsiperheet ovat kirjoitusten mukaan saaneet myös sosiaali- ja terveystalvveluista. Jaksamisen haasteista vanhemmat ovat kertoneet artikkeleiden mukaan neuvolassa, mutta haasteisiin suhtautuminen on vaihdellut paljon (38). Osa vanhemmista on päätynt hakemaan apua joko yksin tai yhdessä toisen vanhemman kanssa yksityisistä terveystalvveluista ja kokenut saamansa avun auttaneen arjessa jaksamista merkittävästi (23).

Kun puhui jaksamisen haasteista varovasti neuvolassa, siellä ihmettely kuitattiin synnytyksen jälkeisellä hormonien heittelyllä ja tavallisella vauva-arjella. (38)

Hakeuduin yksityiseen, intensiiviseen psykoterapiaan. Sain uutta toivoa, vaikka terapian alku ottikin voimille. (23)

6.2.4 Yhteiskunnan odotukset -kehys

Yhteiskunnan odotukset kehysten mukaan lapsiperheiden arkeen kohdistuu paljon ulkopuolisia paineita. Syntyvyys on esillä useissa artikkeleissa ja aihetta käsitellään niin yhteiskunnan kuin myös yksilöiden näkökulmasta. Sosiaalinen media ja sen mukanaan tuomat paineet vanhemmuudelle on nostettu esille useammassa artikkelissa. Vanhempien jaksamisen haasteita perustellaan myös yksilö- ja suorituskeskeiseen kulttuuriin viitaten.

Artikkelien mukaan lapsiperheillä menee hyvin, mutta lapsia syntyy ennätyskellisen vähän. Monet pariskunnat toivovat kovasti lapsia, mutta toiveet jäävät moninaisten syitten takia toteutumatta. Syiksi syntyvyyden laskulle esitetään Helsingin Sanomien artikkeleissa kielteistä kuvaa lapsiperhe-elämästä, ihmisten yksilöllistymistä ja tukiverkoston puutetta. Syntyvyyteen koetaan vaikuttavan myös naisten ja miesten epätasa-arvo yhteiskunnassa. Äideille oman uran ja perheen yhdistämiseen ei kirjoitusten mukaan tarjota oikeanlaista tukea. Artikkelien mukaan suomalaisten elinkaareissa on myös tapahtunut muutoksia, sillä parisuhteessa eletävä aika on kasvanut jatkuvasti. Perheiden jaksamisella uutisoidaan olevan merkittävä vaikutus

syntyvyyteen, kuten myös lapsiperhe-elämästä olevalla yleisellä kielteisellä kuvalla (7). Lisäksi useammassa kirjoituksessa mainitaan, että vaikka olisi toive lapsesta, toive voi jäädä monien eri syitten takia toteutumatta.

Voi olla, että monilla on liian kielteinen kuva lapsiperhe-elämästä. Saatetaan esimerkiksi kuvitella, että lapsi kahlehtii vanhemmat kotiin ja tekee lopun hyvästä elämästä. Ei sen niin tarvitse mennä. (7)

Artikkelien mukaan lapsiperheiden kuvaillaan kokevan nykyään paineita omaan vanhemmuuteensa liittyen. Paineita tulee niin sosiaalisesta mediasta kuin myös ympäröivästä yhteiskunnasta. Sosiaalinen media tarjoaa vanhemmille alustan vertaistukeen, mutta sitä luonnehditaan myös toisten arvostelemisen paikaksi. Erityisesti monimuotoisia perheitä käsittelevissä artikkeleista kirjoitetaan, kuinka ympärillä olevien suhtautuminen erilaisuuteen on vielä kapeakatseista. Yhteisöllistä asumista käsittelevässä artikkelissa lapsiperheet kertovat ulkopuolisten ajattelevan asumisjärjestelyn olevan kamala kaaos. Artikkeleissa korostuu ajatus toisten erilaisuuden hyväksymisestä ja erilaisuuden oppimisesta (7).

Pitäisi ymmärtää, että se, miten toiset järjestävät asiat, ei ole itseltä pois. Tuomitsemisen sijaan voisi ennemmin oppia. (7)

Vanhempien kuvaillaan vaativan itseltään paljon ja toisaalta vaatimuksia tulee myös ympäristöstä. Ulkopuolelta tulevia vaatimuksia selitetään suorituskulttuurilla, joka perustuu täydellisyyden tavoitteluun. Suorituskulttuurin negatiivisena puolena pidetään epävarmuutta omaa vanhemmuutta kohtaan sekä omaa toimintaa vanhempana verrataan vahvasti muihin. Artikkelien mukaan julkisessa keskustelussa nykyvanhemmista luodaan negatiivista mielikuvaa ja vanhempien lapsen kasvatustapoja pidetään epäsovinnaisina (25). Yhdessä artikkelissa Väestöliiton lastenpsykiatri kuvailee, että nykyvanhempia arvostellaan turhaan, sillä vanhemmuus on paremmalla tolalla kuin koskaan. Nykyvanhempien kerrotaan viettävän paljon aikaa lastensa kanssa ja keskittyvänsä lastensa hyvinvointiin enemmän kuin edelliset sukupolvet ovat tehneet. Vanhempia kohtaan vaaditaankin useammassa artikkelissa enemmän lempeyttä ja armollisuutta. Vanhemmuuden perimmäisen tarkoituksen kuvaillaan kuitenkin olevan lapsen turvallisen kasvun ja kehityksen takaaminen (23).

Nettikeskusteluja lukiessa tulee selväksi, että nykyvanhempia pidetään kelvottomina tapauksina. Aina on jotain pielessä: ei ole kuria, ei auktoriteettia, ei kunnon ruoka-aikoja, lapset määräävät ja saavat käyttää älylaitteita mielin määrin. (25)

Jos lapsi kokee olevansa turvassa ja rakastettu, moni muu asia menee omalla painollaan. (23)

Yksilökeskeinen kulttuuri nostettiin esille useammassa artikkelissa. Suomessa lapsen kasvattaminen ja oman arjen hallinta koetaan kirjoitusten mukaan olevan yksilön omalla vastuulla. Yksilökeskeiseen kulttuuriin liitetään myös yksin pärjääminen ja itsestä huolen pitäminen. Avun pyytämistä ja saantia kuvailtiin eräessä artikkelissa Kummeliin viitaten ”ei tarte auttaa”. Väsymyksen ja uupumuksen kirjoitetaan kuuluvan osaksi lapsiarkea (23), avun hakemista kuvaillaan huonoksi vanhemmuudeksi ja yksin pärjäämisen kirjoitetaan olevan tavoiteltava normi (9). Yhteisöllisyyttä käsiteltiin artikkeleissa asumisen ja lastenhoidon näkökulmista. Yhteisöllisyyden kuvailtiin parhaimmassa tapauksessa mahdollistavan kohtaamisia arjessa ja tunteen siitä, että ympärillä on muita ihmisiä (13). Yhteisöllisyyden kirjoitettiin myös lievittävän vanhempien kokemaa yksinäisyyttä ja etenkin pikkulapsiarjessa lastenhoitoapu on tärkeä jaksamista tukeva tekijä.

Vaikka väsyin, en ollut huolissani. Vauva-arki on aina rankkaa, olin kuullut kokeneempien isien sanovan. (23)

Jos sanoo ääneen, että nyt me tarvitsemme apua, tulee olo, että olenko nyt huono äiti. Vaikka olisi kuinka väsynyt, mieluummin ajattelee, että kyllä pärjään ja jaksan itse. En myöskään halua tunnetta siitä, että olen kiitollisuudenvelassa. (9)

Yhteisön parasta antia ovat ehkä kuitenkin arjen spontaanit kohtaamiset, asukkaat pohtivat. Jo pienet sananvaihdot rapussa tai pihalla luovat tunnetta siitä, että ympärillä on ihmisiä. (13)

7 POHDINTA

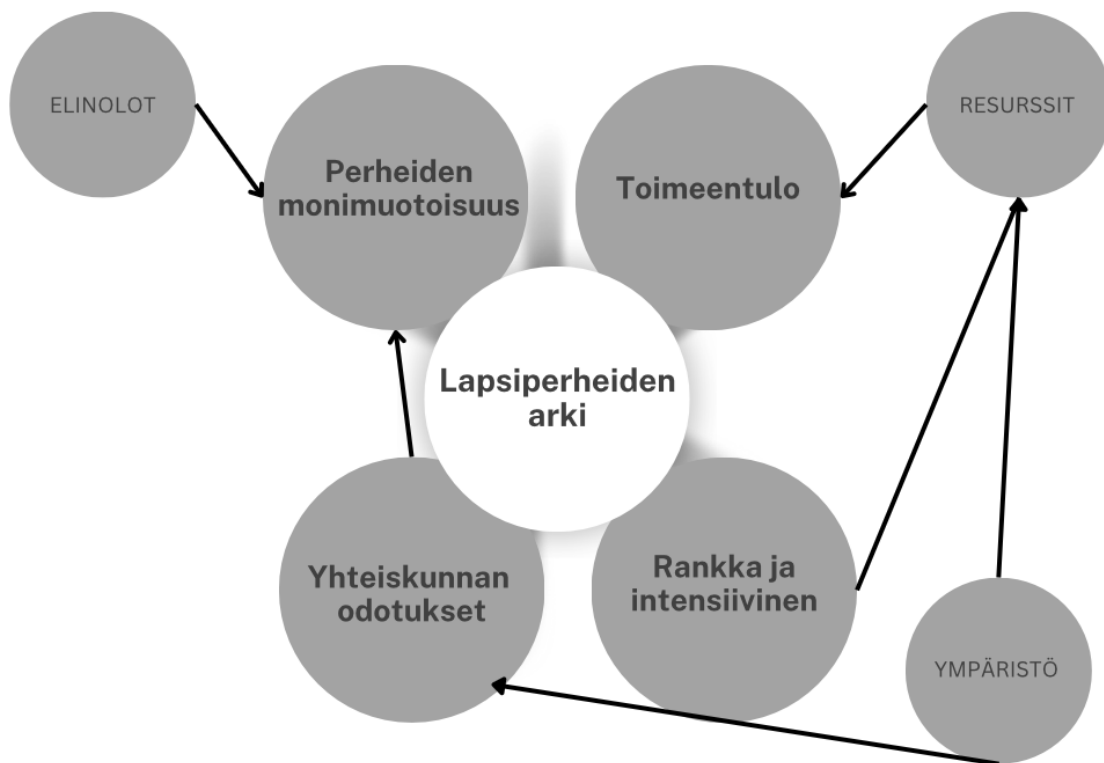
Tämän luvun ensimmäisessä osassa kootaan keskeisimpiä tutkimustuloksia ja verrataan niitä aikaisempiin tutkimuksiin. Toisessa osassa pohditaan tämän tutkimuksen luotettavuutta tutkimusmenetelmien ja toteutuksen näkökulmasta sekä tutkimuksen eettisyyttä. Viimeisessä osassa on jatkotutkimusmahdollisuuksien tarkastelua.

7.1 Johtopäätökset

Tässä tutkimuksessa tarkasteltiin lapsiperheiden arkeen liittyvää tematiikkaa sekä millaisena se näyttäytyi vuosina 2020–2022 Helsingin Sanomien artikkeleissa. Arjen ilmaisuja tarkastelua lähestyttiin kehystämisen keinoin. Tutkimusaineisto koostui 38 verkkolehden artikkelista, jotka jakaantuivat useiden eri teemojen alle. Tutkimuskysymyksiä tässä tutkimuksessa oli: Millaisia teemoja lapsiperheiden arkeen liitetään Helsingin Sanomien artikkeleissa? Millaiseksi ja millaisilla ilmaisuilla lapsiperheiden arkea kuvataan Helsingin Sanomien artikkeleissa? Kehykset muodostuivat aineistolähtöisesti eli kehyksiä ei yritetty sovittaa mihinkään aikaisempaan teoriaan. Tutkimuksen analyysi pohjautui kehysanalyysiin, jonka avulla saatiin vastauksena toiseen tutkimuskysymykseen neljä kehystä: perheiden monimuotoisuus, toimeentulo, rankka ja intensiivinen arki ja yhteiskunnan odotukset. Tämän tutkimuksen avulla saadut kehykset yhdistettiin Raijaksen (2008b) arjen hyvinvoinnin tutkimuksen viitekehukseen. Viitekehysten avulla jäsentyi alla oleva kuvio (kuvio 2), joka kuvaa tiivistetysti lapsiperheiden arjesta jäsentynyttä kuvaa mediassa.

Neljä tutkimuksen tuloksena saatua kehystä verrattiin Raijaksen (2008b) lapsiperheiden hyvinvointia käsittelevään malliin. Mallista ja tämän tutkimuksen tuloksena saaduista kehyksistä muodostettiin lapsiperheiden arkea kuvaava malli. Mallissa lapsiperheiden arkea kuvataan neljän kehyksen avulla, joihin vaikuttavat Raijaksen (2008b) mallin ympäristö, resurssit ja elinolot. Ympäristön kuvataan olevan keskeinen perheiden resursseja määrittävä tekijä ja toisaalta ympäröivä yhteiskunta luo myös lapsiperheitä kohtaan odotuksia. Resursseihin liittyvän toimeentulon kuvailtiin vaikuttavan merkittävästi lapsiperheiden arkeen. Arjen rankkuuteen ja intensiivisyyteen kerrotaan vaikuttaneen myös käytettävissä olevien resurssien, kuten henkisen

ja fyysisen jaksamisen koronapandemian aikana. Perheiden monimuotoisuuteen liittyy läheisesti elinolot, kuten millainen kotitaloustyyppi tai asumismuoto perheellä on. Perheiden ja asumisen monimuotoisuudesta uutisoitaessa korostuu kuitenkin tämän tutkimuksen mukaan myös yhteiskunnan vahva ydinperhenormi, jolloin yhteiskunta liittyy olennaisesti myös perheiden monimuotoisuuden kehykseen.

KUVIO 2. Kuvaus lapsiperheiden arjesta Raijaksen (2008b) mallia soveltaen

Suurin osa lapsiperheistä voi Suomessa hyvin, kuten Lammi-Taskula ja Karvonen (2014) ovat lapsiperheiden hyvinvointia käsittelevässä katsauksessaan kirjoittaneet. Media luo kuitenkin lapsiperheiden arjesta hyvin moninaista kuvaa, jossa vanhemmat kamppailevat toimeentulonsa ja jaksamisensa kanssa. Raijas (2008b) kuvaa mallissaan elinolojen olevan hyvinvoinnin perusta. Helsingin Sanomissa uutisoitiin, että osalla lapsiperheistä resurssit eivät riittäneet edes päivittäisiin elintarvikkeisiin, kuten ruokaan. Resursseista uutisoitaessa toimittajat keskittyivät erityisesti yhden vanhemman perheen taloudellisiin haasteisiin. Lammi-Taskulan ja Karvosen (2014) tutkimuksen mukaan toimeentulonsa kanssa vaikeuksia on juuri yksinhuoltajaperheissä. Työn ja perheen yhdistäminen on koettu haastavaksi etenkin pikkulapsivaiheessa ja niiden yhteensovittamisen on havaittu Terävä ja Böökin (2018) ja Lammi-Taskulan ja Karvosen (2014) tutkimuksissa aiheuttavan puolisoitten välille erimielisyyksiä sekä paineita.

Syntyvyys on aihe, joka on herättänyt paljon keskustelua lähiaikoina ja myös Helsingin Sanomissa aiheesta kirjoitetaan niin yhteiskunnan kuin yksilöiden näkökulmasta. Tilastokeskuksen (2023) julkaisemien tilastojen mukaan syntyvyys kääntyi edeltäneistä vuosista poiketen laskuun ja kokonaishedelmällisyysluku oli vuonna 2022 Suomessa mittaushistorian matalin. Vastaavaa syntyvyyden laskua on nähtävissä myös muissa Pohjoismaissa, kuten Ruotsissa, jossa vuonna 2023 syntyvyys oli myös ennätysalhaista (Statistics Sweden, 2023). Syntyvyyden laskun seuraukset ulottuvat laajemmin koko hyvinvointivaltioon. Sosiaali- ja terveyspalveluissa syntyvyyden lasku on näyttäytynyt synnytyssairaaloiden lakkauttamisina, joista uusimpana Helsingin Sanomissa uutisoitiin synnytysten lopettamisesta Lohjalla (Riiali & Aalto, 2024). Kasvatuksen ja koulutuksen sektorilla lapsimäärän väheneminen johtaa väistämättä peruskouluikäisten lasten määrän vähenemiseen.

Lammi-Taskulan ja Karvosen (2014) tutkimuksiin peilaten myös tässä tutkimuksessa kävi ilmi, että lapsiperheet itse kokivat suurimmiksi ongelmiksi omassa päivittäisessä arjessaan parisuhteen epätasa-arvon ja jaksamisen. Kotitöiden ja vastuun tasapuolisen jakautumisen lapsiperheessä kuvailtiin parantavan parisuhdetyytyväisyyttä ja jaksamista. Epätasaisen työnjaon on todettu lisäävän ongelmia sekä parisuhteessa, että kasvattavan myös pikkulapsivaiheen eroriskiä (Sihto ym., 2018; Raijas & Sailio, 2012). Suomalaiset naiset kantavat tämän tutkimuksen mukaan

päävastuun sekä kotitöistä että lastenhoidosta, vaikka Tilastokeskuksen (2022) ajankäyttötutkimuksen mukaan miesten ja naisten koti- ja ansiotöihin käytetty kokonaistyöaika on ollut vuosina 2020–2021 yhtä suuri. Koronapandemian aikana kotona vietetty aika lisääntyi huomattavasti, joka voi osittain selittää myös ajankäytön tasapuolistumista perheissä. Lapsen saaminen on vanhempien elämässä suuri muutos, johon vanhemmat tarvitsevat tukea niin läheisiltä kuin myös yhteiskunnan sosiaali- ja terveyspalveluista. Tämän tutkimuksen mukaan eräänä keinona tasa-arvon lisäämiseen lapsiperheissä voitaisiin pitää perhevapaiden tasaisempaa jakamista. Eräessä tämän tutkimuksen artikkelissa oli nostettu esiin Ruotsissa tehty tutkimus aiheeseen liittyen. Ruotsissa oli tutkittu perhevapaiden jakautumisen vaikutuksia vanhempien välillä ja mielenkiintoinen tutkimustulos oli, että pitkän perhevapaan pitäneet miehet tekivät enemmän kotitöitä ja osallistuivat aktiivisemmin myös lapsen hoitamiseen perhevapaan jälkeen.

Vanhempien jaksaminen nousi Helsingin Sanomissa yhdeksi keskeisimmäksi arkea kuvaavaksi ilmiöksi. Salinin ym. (2021) tutkimuksessa mainittiin, että koronapandemian aikana erityisesti lapsiperheiden matalan kynnyksen palveluita oli heikommin saatavilla. Helsingin Sanomien artikkeleissa vanhempien kerrottiin hakeneen apua jaksamiseen sosiaali- ja terveyspalveluista, mutta he ovat saaneet niiden osalta osakseen vähättelyä ja ”pitää vain jaksaa”-mantraa. Lapsiperheiden hyvinvointia ja tasa-arvoa niin työelämän kuin päivittäisen arjen osalta on kuitenkin viety poliittisilla toimilla viime vuosina eteenpäin, josta kertoo vuonna 2022 voimaan astunut perhevapaaudistus (Sosiaali- ja terveysministeriö, 2022). Perhevapaaudistuksesta uutisoitiin vuonna 2022 useampaan kertaan, mutta käytännössä tasa-arvon toteutuminen on kuitenkin jokaisen vanhemman omalla vastuulla. Jaksamiseen vaikuttivat tämän tutkimuksen mukaan vahvasti tukiverkosto tai sen mahdollinen puute. Tämän tutkimuksen tulokset olivat samansuuntaisia, kuin Roskamin ym. (2020) tutkimuksessa. Vanhemmuuteen kohdistuu paljon odotuksia ja mikäli ei täytä näitä odotuksia vanhempi voi kokea huonommuuden tunnetta sekä epäonnistumista. Lisäksi yksilökeskeinen ja vahvasti yksin pärjäämiseen suuntaava kulttuuri, jossa pitää vain pärjätä, koettiin vanhempien jaksamista kuormittavaksi tekijäksi. Yhteisöllisyys niin asumisessa kuin lasten kasvatuksessakin on niin tämän tutkimuksen mukaan, kuin myös Roskamin ym. (2020) mukaan keskeinen keino niin vanhempien jaksamista kuin myös lasten

kasvua tukevaa. Yhteisöllistä asumista ei kuitenkaan vielä pidetä kovin yleisenä asumismuotona ja tämän tutkimuksen mukaan se mielletään erityisesti vanhojen ja nuorten asumismuodoksi. Perhesuhteiden moninaisuus kulkee vahvasti käsi kädessä asuinpaikkojen eli kotien moninaisuuden kanssa, kuten Forsberg ja Ritala-Koskinen (2018) ovat myös todenneet.

Koronapandemiasta johtuva poikkeusaika vaikutti tämän tutkimuksen mukaan vanhempien jaksamiseen, hyvinvointiin ja perheen arkeen. Poikkeusaikana Helsingin Sanomissa uutisoitiin samankaltaisista haasteista, mitä aikaisemmat tutkimukset (Lee, Chin, Sung; Salin ym., 2021) ovat osoittaneet. Lapsiperheiden arkea kuvailtiin väsyttävänä ja kuormittavana ja poikkeusaika vaikutti niin toimeentuloon, sosiaalisiin suhteisiin kuin myös henkiseen hyvinvointiin. Koronapandemian aikainen kuormittuneisuus, perheen ja työn yhdistäminen sekä lasten sairastelu olivat vahvasti poikkeusaikaan liittyneitä perheen arkea kuormittavia tekijöitä. Asumisesta ja kodin merkityksestä kirjoitettiin koronapandemian aikana moniin eri teemoihin liittyen. Asumisen monipaikkaisuutta käsiteltiin monimuotoisten perheiden osalta ja kotia kuvattiin koronapandemian aikana paikkana, johon jouduttiin jäämään.

Lapsiperheiden arki näyttäytyi tässä tutkimuksessa haasteista selviytymisenä. Lapsiperheet itse ajattelevat tulosten mukaan, että puhetta tulisi kääntää positiivisempaan suuntaan. Työn ja perheen yhdistäminen koettiin perheiden päivittäisessä arjessa yhdeksi isoimmaksi haasteeksi, jolloin työnantajien positiivisella suhtautumisella lapsiperheisiin on yhteiskunnallisesti merkittävä vaikutus. Rotkirchin ym. (2017) mukaan lapsiperheiden arkeen liitetään usein mielikuvia ankeasta ja tylsästä, jonka vuoksi positiivisella lapsiperhepuheella voisi olla vaikutusta myös syntyvyyteen. Helsingin Sanomien artikkeleissa näkyi vahvasti familistinen ideologia, minkä Jallinoja (2006) oli myös huomannut lehden artikkeleita tarkastellessaan. Kotitaloustieteen näkökulmasta tämä tutkimus vahvisti Tuomi-Gröhnin (2009) näkemystä arjen hallinnasta yhä enemmän yhteisöllisenä ja yhteistoiminnallisena. Yhteisöllisyyttä pidettiin tämän tutkimuksen tulosten mukaan tavoiteltavana ja yksilöllistymistä taas arkea kuormittavana. Uusfamilismiin liittyvää yhteiskunnallista keskustelua, jossa käsitellään perheen ja työn yhdistämistä, naisen asemaa niin kotona kuin työelämässä sekä perheiden monimuotoisuutta tarvitaan kuitenkin vielä selkeästi lisää.

7.2 Tutkimuksen luotettavuus ja eettisyys

Tämä pro gradu -tutkimus noudattaa Tutkimuseettisen neuvottelukunnan hyvän tieteellisen käytännön periaatteita, joita ovat luotettavuus, rehellisyys, arvostus ja vastuunkanto (Tutkimuseettinen neuvottelukunta, 2023). Tutkimusta tehdessä noudatettiin periaatteita ja kiinnitettiin huomiota lähdeviitauksien oikeellisuuteen. Tutkimuksen aineistoa analysoitiin ja tuloksia kirjoitettiin aineistoon pohjautuen. Tutkimuksen luotettavuuden ja eettisyyden kannalta mahdolliset puutteet tuodaan myös esille tässä tutkimuksessa.

Arjen tutkimus on lähivuosina ollut vähäistä, jonka vuoksi osa tämän tutkimuksen lähteistä on suhteellisen vanhoja. Toisaalta lähteiden niukkuus kertoo myös siitä, että vaikka arki mielletään kotitaloustieteen keskeiseksi tutkimuskentäksi, siihen liittyvää tutkimusta ei ole viime vuosina tehty. Arjen tutkiminen on myös haastavaa, sillä sille ei ole selkeitä rajoja ja myös sen määrittely on osoittautunut ongelmalliseksi (Felski, 1999–2000; Korvela & Rönkä, 2014). Median välittämä kuva arjesta antaa näkökulman siihen, miten arjesta kirjoitetaan ja millainen kuva siitä luodaan yhteiskunnassa. Mediassa olevan tiedon käyttäminen ei kuitenkaan ole ongelmattonta, sillä usein tieto on välittyntä eikä tutkittavat pääse itse kertomaan omista ajatuksistaan ja toiminnastaan tutkijalle (Jallinoja, 2006, s.17).

Perheiden arjen tutkiminen käytännössä olisi tutkimusmenetelmällisesti todella haastavaa, sillä koti ja arki ovat monelle hyvin henkilökohtaisia ja yksityisiä asioita. Havainnoinnilla ja haastatteluilla päästäisiin varmasti lähemmäs lapsiperheiden todellista arkea, mutta tämän pro gradu -tutkielman tarkoituksena oli keskittyä erityisesti median välittämään kuvaan.

Tutkimuksen aineisto koostuu toimittajien ja asiantuntijoiden kirjoituksista. Useimmissa Helsingin Sanomien kirjoituksissa haastateltavien nimet ovat muutettu, sillä aiheet itsessään ovat arkaluontoisia. Tässä tutkimuksessa ei käytetä kirjoittajien nimiä, kirjoituksissa olevien muutettuja nimiä eikä mitään, mistä voitaisiin tunnistaa yksittäisiä henkilöjä, vaikka useimmissa artikkeleissa haastateltavien nimet olivat jo valmiiksi muutettuja. Tutkimuksen tarkoituksena ei ole keskittyä kirjoittajien tai kirjoituksissa esiintyneiden ihmisten ominaisuuksiin, vaan tekstien sisältöön.

Tutkimuksen aineistona oli vuosina 2020-2022 ilmestyneet Helsingin Sanomien artikkelit (n=38), joita haettiin hakusanatoiminnan avulla hakusanoilla arki ja lapsiperhe. Hakusanatoiminnolla hakeminen mahdollisti sen, että tutkijan ei tarvinnut lukea kaikkia Helsingin Sanomien verkkolehtiä yksitellen läpi, joka lisää myös tutkimuksen luotettavuutta. Tutkimuksen luotettavuutta lisää myös se, että aineisto on kaikkien saatavilla ja kuka vaan pystyisi toistamaan saman tutkimuksen. Tämän tutkimuksen aineistoa valitessa oli huomattava se, että Helsingin Sanomien toimittajat ovat artikkeleita kirjoittaessaan saattaneet tiedostamatta valita aiheelleen jonkin kehyksen. Useimpiin artikkeleihin oli kuitenkin haastateltu alan asiantuntijoita, joka lisää niiden luotettavuutta. Lapsiperhe rajautui tässä tutkimuksessa käsittelemään perheitä, joissa oli vähintään yksi alle kouluikäinen lapsi. Tämän vuoksi aineistonkeruuvaiheessa tutkimuksen aineiston ulkopuolelle rajautui artikkeleita, jotka käsitelivät lapsiperheitä, joissa oli kouluikäisiä lapsia. Rajaus alle kouluikäisiin lapsiin tehtiin, koska aikaisempien tutkimusten (Lammi-Taskula & Karvonen, 2014) mukaan pikkulapsiarki mielletään perheissä kaikista haastavimmaksi.

Tutkimuksen aineistoa analysoitiin teoriasidonnaisella sisällönanalyysillä sekä kehysanalyysillä. Kehysanalyysiä on aiemmin kritisoitu sen epäselkeyteen liittyen, sillä analyysin muodostamiseen on lukuisia menetelmiä. Kehyksen koetaan olevan abstrakti muuttuja, jota voi olla vaikea tunnistaa ja koodata sisällönanalyysissä (Matthes & Kohring, 2008). Luotettavuuden näkökulmasta sekä sisällönanalyysi, että kehysanalyysi pohjautuvat tutkijan omaan tulkintaan, jonka vuoksi joku toinen tutkija olisi voinut tulkita kirjoituksia eri tavalla tai voinut nimetä jonkun teeman tai kehyksen toisin. Laadullisessa tutkimuksessa ei kuitenkaan pyritä yleistettävyyteen, jonka vuoksi riittävä perusteellinen tarkastelu tuo ilmiöstä esille merkittävimmät ilmiöt. Tämän vuoksi tämä tutkimus ei myöskään edusta kokonaisvaltaista kuvaa Helsingin Sanomien verkkolehden artikkeleista, vaan yhtä näkökulmaa ilmiötä koskien.

Tutkimuksen tavoitteena oli tuoda näkyväksi erilaisia ilmiötä lapsiperheiden arjen ympärillä olevasta keskustelusta. Analysoinnin vaiheita onkin tuotu esille esimerkin avulla, jonka tarkoituksena on lisätä tutkimuksen läpinäkyvyyttä ja helpottaa myös lukijan mahdollisuutta

seurata tutkimusprosessin etenemistä. Tämän tutkimuksen aineiston analysoinnin keinona käytettiin kehysanalyysia. Kehysanalyysin avulla saatujen kehysten lisäksi tai niiden tilalla voisi olla mahdollisesti muitakin kehyksiä tai joku muu tutkija voisi nimetä tässä tutkimuksessa saadut kehykset eri tavalla. Tämän tutkimuksen avulla saadut kehykset ovat kuitenkin pyritty perustelemaan ja niiden sisältöjä on avattu yksityiskohtaisesti niin menetelmäosiossa kuin myös tutkimuksen tulosten tarkastelun yhteydessä. Tulokset osiossa esitetään suoria lainauksia aineistosta, joka lisää tutkimuksen läpinäkyvyyttä.

Laadullisen tutkimuksen luotettavuuteen kuuluu olennaisena osana vahvistettavuus, joka tarkoittaa tuloksien vastaavuutta aiempaan tutkimustietoon (Juhila, 2021). Kotitaloustieteen alalla arjen tutkimus on lähivuosina ollut vähäistä, mutta sosiaalitieteiden puolelta olevat tutkimukset tukevat tämän tutkimuksen tuloksia. Lapsiperheiden arkea mediassa ei ole aikaisemmin kotitaloustieteen osalta tutkittu, jonka vuoksi suoraa vertailukohtaa tulosten vahvistettavuuden näkökulmasta ei ole. Tässä tutkimuksessa tuloksia on kuitenkin verrattu aikaisempaan arkeen liittyvään tutkimustietoon ja tulosten samankaltaisuus lisää tulosten vahvistettavuutta. Tulosten siirrettävyydellä tarkoitetaan tulosten siirtämistä toiseen kontekstiin (Juuti & Puusa, 2020). Helsingin Sanomat ilmestyy päivittäin ja sitä tilataan ympäri Suomen. Siirrettävyyden kannalta haastavaa on sanomalehtien alueelliset painotukset. Tämän tutkimuksen artikkeleissa käsitellään vahvasti pääkaupunkiseudulla tapahtuneita asioita, jonka vuoksi tuloksia voitaisiin siirtää ainoastaan toisiin päivittäin ilmestyviin sanomalehtiin.

Aineistoon perehtyessä mielenkiintoa herätti, miten erilaisista perhemuodoista uutisoidaan ja toisaalta mitä sanotaan ja mitä jätetään sanomatta. Juhilan (2021) mukaan laadulliseen tutkimukseen kuuluu olennaisesti tutkijan oman subjektiivisuuden hyväksyminen ja tunnistaminen, eikä tutkijan ole tarve laadullisessa tutkimuksessa siirtyä tarkastelemaan tutkittavaa asiaa ulkopuolelta. Tutkielman luotettavuuden kannalta omien ennakkokäsityksien hallitseminen ja objektiivisesti toimiminen osoittautui tutkielman alussa hankalaksi. Itse lapsiperhearkea elävänä ja samankaltaisia teemoja päivittäin kohtaavana, ulkopuolelle asettuminen ei ole ollut niin helppoa, kuin se ehkä olisi voinut olla jollekin toiselle. Toisaalta tämän tutkimuksen tekemisen kannalta monien asioiden ymmärtäminen oli tämän takia varmasti helpompaa.

7.3 Jatkotutkimusmahdollisuudet

Lapsiperheiden arjesta ja sen hallinnasta uutisoidaan ongelmakeskeisestä näkökulmasta ja arki nähdään hankalana ja vaikeana. Tulevaisuudessa tutkimusta tulisi keskittää laajempaan yhteiskunnalliseen kontekstiin, jossa arkea voitaisiin lähestyä sen merkityksellisyyden näkökulmasta. Arkea eletään päivittäin ja jokainen ihminen tuottaa arkea. Arjen tutkimusta tulisi kohdentaa myös ihmisten päivittäiseen toimintaan eli tutkia sitä, mitä ihmisten elämässä päivittäin tapahtuu konkreettisesti. Toisaalta ajankohtaista olisi keskittää tutkimusta sosiaalisen median keskusteluun lapsiperheiden arkeen liittyen. Median välittämää kuvaa arjesta voitaisiin tutkia myös sosiaalisen median alustoilla, joka toisi arjen tutkimukseen uuden netnografisen eli vuorovaikutuksellisen näkökulman (Kozinets, 2015). Netnografian avulla pystyttäisiin tutkimaan erityisesti lapsiperheiden arkeen liittyvää keskustelua vuorovaikutuksen kautta.

Helsingin Sanomat on suomen laajalevikkeisin sanomalehti, mutta Helsingin Sanomissa ilmestyneet artikkelit kertovat kuitenkin pääasiassa pääkaupunkiseudulla tapahtuneista asioista ja ilmiöistä. Mielenkiintoinen näkökulma voisi olla tutkia muita valtakunnallisesti laajalevikkeisiä lehtiä, kuten Maaseudun tulevaisuutta. Tutkimusta voisi myös näin koronapandemian jälkeen kohdistaa siihen, miten lapsiperheiden arjesta uutisoidaan nykyään ja mahdollisesti, millä tavalla uutisointi eroaa poikkeusajan uutisoinnista.

Arkea on kotitaloustieteessä ja etenkin lapsiperheiden näkökulmasta tutkittu viime vuosina varsin vähän, vaikka arki ja siihen liittyvät muutokset ovat kuitenkin ihmisten elämässä päivittäin läsnä. Lapsiperheissä arki on suurten muutoksen aikaa, kun parisuhde ja arjen ”pyöritys” muuttuu lapsen tulon myötä. Arjen tutkimukseen liittyviä tieteellisiä julkaisuja ei Haverisen (1996) jälkeen kotitaloustieteen osalta ole paljon ilmestynyt. Arki ja arjen tutkimus on kuitenkin yhteiskunnallisesti merkittävää, sillä arki ulottuu yhä enemmän myös kodin ulkopuolelle ympäröivään yhteiskuntaan. Jokinen (2005) on tuonut esille arjen ymmärtämisen merkityksen, jotta voidaan ymmärtää yhteiskunnallista muutosta. Filosofi Lefebvre (1991) on myös kiteyttänyt arjen ymmärtämisen keskeisen ajatuksen: ”Pitää tutkia yksinkertaisia asioita, jos haluaa muuttaa yhteiskunnan perustavia rakenteita”.

8 LÄHTEET

Alasuutari, P. (2011). *Laadullinen tutkimus 2.0*. Tampere: Vastapaino.

Attila, H., Pietiläinen, M., Keski-Petäjä-M., Hokka, P. & Nieminen, M. (2018). Tasa-arvobarometri 2017. *Sosiaali- ja terveystieteiden tutkimusjulkaisuja 8/2018*. Helsinki.

Felski, R. (1999–2000). The Invention of Everyday Life. *New Formations. A Journal of Culture/Theory/Politics* 39 (s.78-98).

Forsberg, H. (2018). Lasten tunteet, perhesuhteet ja koti. Teoksessa Eerola, P. & Pirskanen, H. (toim.) *Perhe ja tunteet*. Helsinki: Gaudeamus.

Forsberg, H. & Ritala-Koskinen, A. (2018). *Monen kodin lapset. Lasten monipaikkainen asuminen ja sosiaalityö*. Helsinki: Gaudeamus.

Goffman, E. (1986). *Frame Analysis: An Essay on the Organization of Experience*. Boston: Northeastern University Press.

Halonen, J., Rintala, R., Sorkkila, M., Rönkä, A., & Aunola, K. (2021). Vanhempien käsitykset ihannevanhemman ominaisuuksista sekä yhteiskunnan vanhemmille asettamista ihanteista Suomessa. *Psykologia*, 56(3), (s.304–318).

Haverinen, L. (1996). *Arjen hallinta kotitalouden toiminnan tavoitteena. Kotitalouden toiminnan filosofista ja teoreettista tarkastelua*. [Väitöskirja, Helsingin yliopisto]. Helsingin yliopisto, Opettajankoulutuslaitos.

Haverinen, L. & Saarilahti, M. (2009). Arjen hallinnasta arjen vastuuseen? Näkökulmia ja sovelluksia arjen hallinta -käsitteestä. *Kodin arki. Kotitalous- ja käsityötieteiden laitoksen julkaisuja* 19 (s. 69–87). Toim. Janhonen-Abreuquah, H.

Heinonen, V. (2012). Arkielämän tutkimusperinteet, kulutus ja rutiinit -katsaus. *Kulutustutkimus. Nyt* 1/2012. ISSN 1797-1985.

- Jallinoja, R. (2006). *Perheen vastaisku. Familistista käännettä jäljittämässä*. Tampere: Tammerpaino Oy.
- Jokinen, E. (2005). *Aikuisten arki*. Helsinki: Gaudeamus.
- Jokinen, K. & Mikats, J. (2018). Lähisuhteet lasten arjessa. Teoksessa: Eerola, O. & Pirskanen, H. (toim.) *Perhe ja tunteet* (s.49–65). Helsinki: Gaudeamus.
- Juhila, K. (2021). Laadullisen tutkimuksen ominaispiirteet. Teoksessa Jaana Vuori (toim.) *Laadullisen tutkimuksen verkkokäsikirja*. Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. Tampere. <https://www.fsd.tuni.fi/fi/palvelut/menetelmaopetus/kvali/mita-on-laadullinen-tutkimus/laadullisen-tutkimuksen-ominaispiirteet/>
- Julku, S. (2017). *Kodin arki Helsingin Sanomien artikkeleiden kuvaamana*. [Pro gradu - tutkielma, Helsingin yliopisto]. E-THESIS-julkaisuarkisto. <https://helda.helsinki.fi/items/243476d3-b67b-441b-bc22-e0a0fbc7b39c>
- Juuti, P., Puusa, A. (2020). *Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät*. Kustantaja: Gaudeamus Oy.
- Kielitoimiston sanakirja. (i.a.) *Koti*. Kotimaisten kielten keskus. <https://www.kielitoimistonsanakirja.fi/#/koti> Viitattu 9.1.2024.
- Korvela, P. (2003). *Yhdessä ja erikseen. Perheenjäsenten kotona olemisen ja tekemisen dynamiikka*. Stakes, Tutkimuksia 130. Helsinki: Stakes.
- Korvela, P., Holmberg, M., Jonsson, M. & Kupiainen, A. (2009). Ajelehtivasta ankkuroituun arkeen – arkirytmien muuttamisen tukeminen perhetyössä sekvenssikartta – menetelmällä. Teoksessa Janhonen-Abuquah, H. (toim.) *Kodin arki* (s.103–121). Helsinki: Yliopistopaino.
- Korvela, P., & Nordlund, A. (2016). Nuorten arjen rytmit ja perhe. *Arjen jäljillä. Nuorisobarometri 2015* (s.193–205). Toim. Myllyniemi, S. Opetus- ja kulttuuriministeriö, Nuorisotutkimusverkosto, Nuorisoasiain neuvottelukunta. https://tietoanuorista.fi/wp-content/uploads/2016/01/Nuorisobarometri_2015_ISSUU.pdf
- Korvela, P. & Rönkä, A. (2014). Arkielämä näkökulmana perheeseen. Teoksessa Jallinoja, R., Hurme H. & Jokinen, K. (toim.) *Perhetutkimuksen suuntauksia* (s.192–214). Helsinki: Gaudeamus.

- Korvela, P., & Tuomi-Gröhn, T. (2014). *Arjen rakentuminen ja rytmit perhe-elämän käännekohdissa*. Kuluttajatutkimuskeskuksen kirjoja; Nro 9. Kuluttajatutkimuskeskus.
- Kozinets, R. (2015). *Netnography: Redefined*. SAGE Publications Ltd. London.
- Laaksonen, S-M., Matikainen, J. & Tikka, M. (2013). *Otteita verkosta. Verkon ja sosiaalisen median tutkimusmenetelmät*. Tampere: Vastapaino.
- Lahikainen, A-R., Mälkiä, T. & Repo, K. (2015). *Media lapsiperheessä*. Tampere: Vastapaino.
- Lammi-Taskula, J. & Karvonen, S (toim.). (2014). *Lapsiperheiden hyvinvointi 2014*. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos, Helsinki. <http://urn.fi/URN:ISBN:978-952-302-270-6>.
- Lee, J., Chin, M. & Sung, M. (2020). How Has COVID-19 Changed Family Life and Well-Being in Korea. *Journal of Comparative Family Studies*. Volume 51 Number 3-4. DOI 10.3138/jcfs.51.3-4.006.
- Lefebvre, H. (1991). *Critique of everyday life*. Libdin: Verso.
- Matthes, J. & Kohring, M. (2008). The Content Analysis of Media Frames: Toward Improving Reliability and Validity. *Journal of Communication* (58) (258-279).
- Media Audit Finland. (2023). *Lehtikohtaiset lukijamäärät ja kokonaistavoittavuus luvut*. Kansallinen Mediatutkimus KMT 2023. Viitattu 1.10.2023. <https://mediaauditfinland.fi/2023/09/21/lukemisen-digitalisoituminen-vakiintuu-ja-toimitetusta-sisallosta-olla-an-edelleen-valmiita-maksamaan/>
- Monimuotoiset perheet. (2024). Perhepolitiikka. Monimuotoiset perheet -verkosto vaikuttaa perhepoliittiseen päätöksentekoon perheiden yhdenvertaisuuden puolesta. Viitattu 8.2.2024. <https://www.monimuotoisetperheet.fi/perhepolitiikka/>
- Pahtaharju, T. (2022). *”Yritetään pitää pää kasassa” – Diskurssianalyysi koronapoikkeusaikana julkaistuista perhe-elämästä kertovista podcasteista* [Pro Gradu -tutkielma, Jyväskylän yliopisto, Kokkolan yliopistokeskus]. JYX-julkaisuarkisto. <https://jyx.jyu.fi/bitstream/handle/123456789/81159/URN%3aNBN%3afi%3ajyu-202205192791.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Peltola, M. (2018). Tunteet rodullistettujen vähemmistöjen sukupolvisuhteissa. Teoksessa Eerola, P. & Pirskanen, H. (toim.) *Perhe ja tunteet* (s.107–125). Helsinki: Gaudeamus.

- Raijas, A. (2008a). Arki keskittyy kotiin. Teoksessa: Lammi, M. & Timonen, P. (toim.) *Koti -tehtävistä uusiin ihanteisiin* (s.118–131). Kuluttajatutkimuksen kirjoja 4. Helsinki.
- Raijas, A. (2008b). *Arjen hyvinvointi ja mahdollisuudet sen mittaamiseen*. Kuluttajatutkimuskeskus, työselosteita ja esitelmiä 110. Helsinki.
- Raijas, A. & Sailio, M. (2012). Arjen ristiriitoja pikkulapsiperheissä. Nettikeskustelun analyysi. *Janus vol.20 (4)* (s.316–333).
- Repo, K. (2009). *Lapsiperheiden arki – näkökulmina raha, työ ja lastenhoito*. [Väitöskirja, Tampereen yliopisto]. TREPO-julkaisuarkisto.
<https://trepo.tuni.fi/bitstream/handle/10024/66561/978-951-44-7919-9.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
- Riiali, M. & Aalto, M. (2024). Hus ehdottaa: Synnytykset loppuvat Lohjalla. *Helsingin Sanomat*. Viitattu 24.3.2024. <https://www.hs.fi/kaupunki/art-2000010296772.html>
- Roskam, I., Arikan, G., Aguiar, J. & Avalosse, H. (2020). Parental Burnout Around the Globe: A 42-Country Study International Investigation of Parental Burnout. *The Society for Science* 2021 (58-79). <https://doi.org/10.1007/s42761-020-00028-4>
- Rotkirch, A., Tammisalo K., Miettinen, A. & Berg, V. (2017). Miksi vanhemmuutta lykätään? Nuorten aikuisten näkemyksiä lasten saannista. *Perhebarometri 2017*. Helsinki: Väestöliitto Ry. <https://www.vaestoliitto.fi/uploads/2020/11/1dcbf08d-perhebarometri-2017.pdf>
- Sakki, I., Mäkinieniemi, J-P., Hakoköngäs, E., Pirttilä-Backman, A-M. (2014). Miten tutkia sosiaalisia representaatioita? *Sosiaalilääketieteellinen aikakauslehti 2014: 51* (s.317–328).
- Salin, M., Otonkorpi-Lehtoranta, K., Hakovirta, M. & Kaittila, A. (2021). Työ- ja perhe-elämän hämärtyvät rajat: suomalaisten äitien työ- ja perhe-elämän rajapintojen hallinnan strategiat korona-arjessa. *Työelämän tutkimus Vol 19 Nro 4: Sukupuoli ja tasa-arvo 2020-luvun työelämässä* (s.570–594). DOI: <https://doi.org/10.37455/tt.112501>
- Sanoma Media Finland. (2024). *Tuotteet ja brändit*. Viitattu 17.1.2024.
<https://www.sanoma.fi/mita-teemme/tuotteet-ja-brandit/>
- Seppänen, J. & Väliverronen, E. (2012). *Mediayhteiskunta* Tampere: Vastapaino.
- Sihto, T., Lahti, A., Elmgren, H. & Jurva, R. (2018). Naisvalitus ja parisuhteen epätasa-arvot. Teoksessa Eerola, P. & Pirskanen, H. (toim.) *Perhe ja tunteet* (s.268–285). Helsinki. Gaudeamus.

- Sosiaali- ja terveysministeriö. (2022). *Perhevapaauudistus astuu voimaan elokuussa 2022*. Viitattu 1.3.2024. <https://stm.fi/-/perhevapaauudistus-astuu-voimaan-elokuussa-2022>
- Spagnola, M. & Fiese, B. H. (2007). Family Routines and Rituals. A context for Development in the Lives of Young Children. *Infants & Young Children* (284-299). DOI: [10.1097/01.IYC.0000290352.32170.5a](https://doi.org/10.1097/01.IYC.0000290352.32170.5a)
- Suomen virallinen tilasto (SVT). (2021). *Syntyneet*. ISSN=1798-2391. Helsinki: Tilastokeskus. https://www.stat.fi/til/synt/2020/02/synt_2020_02_2021-12-03_tie_001_fi.html Viitattu 18.3.2024.
- Statistics Sweden (SCB). (2023). *Population 2023. Texts published on Statistics Sweden's website during the year*. Sweden. ISSN: 1654-1510. https://www.scb.se/contentassets/3d0757be0f7140dca08072f18dd99ff3/be0701_2023a01_br_be51br2305.pdf
- Terävä, J. & Böök, M. (2018). Tunteita ja tarinoita lapsiperheen arjesta. Teoksessa: Eerola, P. & Pirskanen, H. (toim.) *Perhe ja tunteet* (s.86–104). Helsinki. Gaudeamus.
- Tilastokeskus. (2022). *Naisten ja miesten kokonaistyöaika ensimmäistä kertaa samalla tasolla 2020–2021*. Ajankäyttö. <https://www.stat.fi/julkaisu/cku2d1we88fu70b506ua4x5tp> Viitattu 14.12.2023.
- Tilastokeskus.fi. (i.a.). Käsitteet: *Lapsiperhe*. <https://www2.stat.fi/meta/kas/lapsiperhe.html> Viitattu 2.11.2023.
- Tuomi, J. & Sarajärvi, A. (2018). *Laadullinen tutkimus ja sisällönanalyysi*. Helsinki: Tammi.
- Tuomi-Gröhn, T. (2009). Kodin arki ja arjen taidot tutkimuskohteena. *Kodin arki. Kotitalous- ja käsityötieteiden laitoksen julkaisuja 19* (s. 147–157). Toim. Janhonen-Abuquah, H.
- Tutkimuseettinen neuvottelukunta. (2023). *Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa*. Tutkimuseettisen neuvottelukunnan julkaisuja 2/2023. Helsinki. https://tenk.fi/sites/default/files/2023-03/HTK-ohje_2023.pdf
- Walzer, S. (1996). Thinking about the Baby: Gender and Divisions of Infant Care. *Social Problems, Vol. 43, No 2.*, (219-231). University at Albany, State University of New York. DOI: [10.2307/3096999](https://doi.org/10.2307/3096999)

Wright, L-M. & Leahey, M. (2013). *Nurses and Families. A Guide to Family Assessment and Intervention*. Philadelphia, PA: F.A. Davis.

Yalçın, M. & Düzen, N. (2021). Altered Meanings of Home Before and During COVID-19 Pandemic. *Human areas*, 5: (672–684). DOI: <https://doi.org/10.1007/s42087-021-00185-3>

9 LIITTEET (6 kpl)

LIITE 1. Tutkimusaineisto.

Artikkeli	Osasto
1. Kämäräinen, J. (27.12.2022) Vauva muutti kaiken. Helsingin Sanomat, Meidän perhe -lehti numero 12/22.	Perhe (tilaajille)
2. Oksanen, K. (16.12.2022) Vähävaraisten perheiden joulutoiveet ovat pysäyttävää luettavaa. Helsingin Sanomat, HS Helsinki.	HS Helsinki
3. Myllyoja, E. (9.12.2022). Yksi ostaa osakkeita, toinen ruokaa – näin HS:n lukijat käyttävät lapsiperheiden ”joulubonuksen”. Lapsilisä.	Kotimaa
4. Helsingin Sanomien pääkirjoitustoimittajat. (13.11.2022). Isät hoitavat tänään lapsia.	Pääkirjoitus
5. Suvikas, J. & Magnusson, M. (7.10.2022). Talousvaikeudet kuormittavat perheenjäsenten mielenterveyttä. Lukijan mielipide.	Mielipide
6. Vinberg, J., Levamo T-M. & Moring, A. (23.9.2022). Pienituloisten perheiden lasten hyvinvointi pitää turvata. Lukijan mielipide.	Mielipide
7. Valpas, I. (8.6.2022). Kahdessa osoitteessa. Helsingin Sanomat. HS Meidän perhe -lehti 6-7/2022.	Perhe (tilaajille)

8. Ventelä, A. (24.5.2022). Sopimus pohjalta. Helsingin Sanomat. HS Meidän perhe -lehti 5/22.	Perhe (tilaajille)
9. Riiali, M. (10.5.2022). Ennen isäksi tuloaan Petri Mustakallio oli varma, että heille tulee kaksi lasta, mutta toisin kävi – Vanhemmat kertovat, mihin haaveet useammasta lapsesta kariutuvat. Helsingin Sanomat. Syntyvyys.	Kaupunki
10. Pystynen, V. (8.5.2022). Äitiyden ahdas muotti. Helsingin Sanomat. Äitienpäivä.	Sunnuntai
11. Matikainen, P. (13.4.2022). Pyhä arkenakin. Helsingin Sanomat. HS Meidän perhe -lehti 4/22.	Perhe (tilaajille)
12. Ventelä, A. (10.2.2022). Suuri räkäsirkus. Helsingin Sanomat.	Perhe (tilaajille)
13. Hongisto, S-K. (25.12.2021). Kuin samaa sukua. Helsingin Sanomat. HS Meidän perhe -lehti 12/2021.	Perhe
14. Aholuoto, V. (17.11.2021). Viime aikoina moni on harkinnut eroa, kertovat lapsiperheiden auttajat. –Tunne epätasapuolisuudesta kiristää pariskuntien välejä. Helsingin Sanomat.	Perhe (tilaajille)
15. Riiali, M. (21.10.2021). Espoolaisperhe sai apua yllättävältä taholta, kun voimat loppuivat – Ovesta astui sisään tarmokas nainen, joka oli	HS Espoo (tilaajille)

pitkään odottanut pääsevänsä hulinan keskipisteeseen. Helsingin Sanomat. HS Espoo.	
16. Aalto, M. (5.10.2021). Helsingin keskustaan rakennettu "superneuvola" valmistui – Tällainen on tuhansien lapsiperheiden elämään vaikuttava uudistus. Helsingin Sanomat.	Kaupunki
17. Hahto, K. (28.9.2021). Arki haltuun. Helsingin Sanomat.	Hyvinvointi (tilaajille)
18. Kervinen, E. (17.9.2021). Perhevapauudistus kannustaa isiä jakamaan hoitovastuuta, mutta muutos ei ole taattu: "Isien ja äitien yhdenvertaisuus on signaali työpaikoille". Helsingin Sanomat.	Politiikka
19. Mattila, R. (15.8.2021). 45 neliöön mahtuu kolmio. Helsingin Sanomat. Koti.	Koti (tilaajille)
20. Syrjälä, H. (19.7.2021). Meillähän menee hyvin! Helsingin Sanomat. HS Meidän perhe - lehti 7/21.	Perhe (tilaajille)
21. Aalto, M. (16.6.2021). Kontulalaiset järkyttyivät lapsiperheiden ainoan kohtaamispaikansulkemisesta – Nyt perhetalo näyttää sittenkin pelastuvan. Helsingin Sanomat. Lapset.	Kaupunki
22. Grönholm, O. (20.5.2021). Tutkimus: Päiväkoti ei lisää pienten lasten stressiä, mutta iltapäivän tunnit väsyttävät. Helsingin Sanomat. Varhaiskasvatus.	Kotimaa

23. Mattila, I. (27.3.2021). Nelipyöräinen perheenjäsen. Helsingin Sanomat. HS Meidän perhe -lehti 1-2/2021.	Perhe (tilaajille)
24. Evinsalo, J. (22.3.2021). Isä on tosi väsynyt. Helsingin Sanomat. HS Meidän perhe -lehti 02/2021.	Perhe (tilaajille)
25. Syrjälä, H. (13.2.2021). Unelmien arki. Helsingin Sanomat. HS Meidän perhe -lehti 03/2021.	Perhe (tilaajille)
26. Loula, P. (18.12.2020). Suomalaisvanhemmat kuuluvat maailman uupuneimpien joukkoon, ja syykin selvisi tutkimuksessa: "Ties mitä pitää mukamas tehdä, että lapsesta tulee normaali", sanoo kahden lapsen äiti Hanna. Helsingin Sanomat. Vanhemmuus.	Kotimaa
27. Kärkkäinen, A. (23.11.2020). Minä halusin sinut. Helsingin Sanomat. HS Meidän perhe -lehti 11/2020.	Perhe (tilaajille)
28. Karhu, T. (19.10.2020). Varhaislapsuus on oikea tunteiden korkeakoulu. Helsingin Sanomat. Lukijan mielipide.	Mielipide
29. Valpas, I. (5.10.2020). Nelihenkinen perhe saa säästöön 600 euroa kuukaudessa – Tarjoilija ja rekkakuski kertovat, miten he onnistuivat.	Perhe (tilaajille)

Helsingin Sanomat. HS Meidän perhe -lehti 9/20. Raha.	
30. Paananen, V. (18.8.2020). Lapsiperheet aloittavat syksyn tiukentuneiden koronaohjeiden paineessa –"Työnantajalla alkoi huumorintaju loppua". Helsingin Sanomat. Koronavirus.	Kaupunki
31. Kärkkäinen, A. (29.6.2020). Koko perhe kanavalla. Helsingin Sanomat. HS Meidän perhe -lehti 6/2020.	Perhe (tilaajille)
32. Saavalainen, H. (10.6.2020). Äitiyspäivärahan muutos tuo loven loppuvuonna synnyttävien korona-ajan pätkätyöläisten kukkaroon. Helsingin Sanomat. Sosiaaliturva.	Kotimaa
33. Laaninen, T. (10.6.2020). Pettymyksiä kestävästä lapsesta kasvaa pärjäävämpi aikuinen. Helsingin Sanomat. HS Meidän perhe -lehti 6/2020.	Perhe (tilaajille)
34. Grönholm, P. (3.5.2020). Tavallista vauvaperhearkea. Helsingin Sanomat.	Kotimaa (tilaajille)
35. Hongisto, S-K. (20.4.2020). "Minä olin ainoa, jonka elämän vauva mullisti, ja puoliso jatkoi kuten ennen" –Tutkijan mukaan metatyö kasaantuu perheessä naiselle tietystä syystä. Helsingin Sanomat. Vauva-lehti 4/2020.	Perhe (tilaajille)
36. Vuorio, J. (7.4.2020). Olen nyt leikkinyt lapseni kanssa kolme viikkoa piilosta kaksiossa,	HS Helsinki

jossa ei ole yhtään oikeaa piiloa. Helsingin Sanomat. Kolumni.	
37. Visapää, V. (18.1.2020). Eronneet naiset keksivät Hämeenlinnassa asumisjärjestelyn, joka herättää Kelassa ihmetystä ja asiantuntijassa ihailua –Lisäksi se säästää rahaa. Helsingin Sanomat. Lapset.	Perhe (tilaajille)
38. Alatalo, A. (10.1.2020). ”Äiti, vauva pelkää sua” –Mari Sipola alkoi synnytyksen jälkeen muuttua tunnistamattomaksi ihmiseksi, eikä ymmärtänyt, mistä oli kyse. Helsingin Sanomat. Vauva.fi 22.1.2019.	Perhe (tilaajille)